

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน
ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

ปริญญาณิพนธ์
ของ
สุนทร ตันโพธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน
ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุเนตร ตันโพธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน
ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

บทคัดย่อ
ของ
สุนทร ตันโพธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2553

สุนทร ตันโพธิ์. (2553). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน*

ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เลี้ยวระนัย.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยการสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ได้ดำเนินการเพื่อบริการประชาชน และศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ จำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี และแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ สรุปได้ว่า สวนลุมพินีได้ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างครบถ้วนทุกด้าน แต่ในบางครั้งที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ในวันหยุดราชการหรือในช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่เสร็จภารกิจประจำวัน อาจทำให้การให้บริการมีความขาดตกบกพร่องหรือไม่เพียงพอที่จะรองรับจำนวนประชาชน แต่ก็ถือว่าอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมสำหรับให้บริการประชาชนได้ตามภารกิจของสวนสาธารณะได้

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ พบว่า

1. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดดำเนินการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) ด้านสถานที่อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.96) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.95) และด้านกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.95)

2. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีช่วงเวลาเข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

THE STATE AND NEEDS FOR RECREATION ACTIVITY IN A LUMPHINI PARK

AN ABSTRACT

BY

SUNAT TONPHO

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2010

Sunat Tonpho. (2010). *The State and Needs for Recreation Activity in a Lumpini Park*.

Master thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committees: Mr.Jumpol Lumpapiwat,
Asst. Prof. Phan Jiaranai.

This study was aimed to explore the state and needs for recreation activity in a Lumpini Park, by interviewing personnel about arrangement activity recreation state has that to manage for serve people, and study compare with arrangement activity recreation requirement of people who comes in to use serve at Lumpini Park, trail change the gender, age, while come to use serve, and the frequency / the amount date come in to use serve, sample for example source people uses to serve 400 persons amounts, at random by accidentally sampling. A tool that use in the saving collects the data is like to interview arrangement activity recreation state in Lumpini Park, and requirement arrangement activity recreation questionnaire by the researcher establishes. Be valuable the confidence by use the way alpha coefficient of trim equal to 0.89. The statistics that use in data analysis for example, percentage value, the average and the value standard deviate and do hypothesis test value by t-test and F-test.

The results of the research were as follows:

The state of recreation activity in Lumpini Park arrangement activity 4 a side be administration side manages, place side and the equipment in activity recreation arrangement, personnel facilitator side, and activity recreation side can summarize that Lumpini Park has managed for people has to serve every completely a side but in sometimes at have people comes in to use serve greatly such as in the official holiday or while majority finished duty people daily might make or not is the alms will serve to have the defective enough to will support people amount but be regarded as in at have the readiness for can service people follows the duty has of the public park.

The Needs for Recreation Activity requirement of people who comes in to use serve meet that.

1. People who come in to use serve at Lumpini Park there is arrangement activity recreation requirement generally is in many level ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) when consider lay a

side meet that arrangement side manages there is the requirement is in the average ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) place equipment side in activity recreation arrangement there is the requirement is in many level ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.96) personnel facilitator side there is the requirement is in many level ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.95) and activity recreation side there is the requirement is in many level ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.95).

2. People who come in to use serve at Lumphini Park at have the gender differently there is arrangement activity recreation requirement generally not different.

3. People who come in to use serve at Lumphini Park that old differently there is arrangement activity recreation requirement generally not different.

4. People who come in to use serve at Lumphini Park at have the time comes in to use serve differently there is arrangement activity recreation requirement generally not different.

5. People who come in to use serve at Lumphini Park at have the frequency / the amount date come in to use serve differently there is arrangement activity recreation requirement generally not different.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชน

ที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

ของ

สุนทร ตันโพธิ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาสตมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์)

(รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เลี้ยวระนัย)

(อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เลี้ยวระนัย)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้การดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อีกทั้งให้การสนับสนุนให้กำลังใจอย่างยิ่ง จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นางเกื้อกุล พัวพิริยพันธ์ หัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการเข้าไปเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณย่า ที่คอยให้การสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจมาโดยตลอด และเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยห่วงใยและเป็นที่กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยเล่มนี้ ทั้งพี่และเพื่อนในสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ ครอบคลุมภูมิภาค ครอบคลุมจังหวัด และอีกหลายๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยในครั้งนี้ที่คอยช่วยเหลือในด้านต่างๆ ขอขอบพระคุณจากใจ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน นิสิตนักศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจเกี่ยวกับนันทนาการต่อไป หากผลงานวิจัยมีสิ่งดีงามเป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงามแก่ผู้มีพระคุณทุกท่านและขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สุนทร ตันโพธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
องค์ประกอบเกี่ยวกับความต้องการ.....	6
องค์ประกอบเกี่ยวกับนันทนาการ.....	11
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสวนลุมพินี.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	27
งานวิจัยในประเทศไทย.....	29
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	35
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
บทย่อ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	75
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	83
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	85

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนร้อยละของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ.....	41
2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการจัดดำเนินการ.....	43
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ.....	44
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ.....	45
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านกิจกรรมนันทนาการ.....	46
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามเพศ.....	48
7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยรวม จำแนกตามเพศ.....	49
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามอายุ.....	50
9 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามอายุ.....	51
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามช่วงเวลาที่มาใช้บริการ..	52
11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามช่วงเวลาที่มาใช้บริการ.....	53
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่ เข้ามาใช้บริการ.....	54

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามา ใช้บริการ.....	55
14 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการจัดดำเนินการ จำแนก ตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ.....	56
15 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการสถานที่และอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำแนกความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 สนวนลุ่มพีนี้.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การดำเนินชีวิตและรวมถึงความเปลี่ยนแปลงในสภาวะการณ์ต่างๆ ของโลก ส่งผลต่อประชาชนอย่างทั่วกันไม่ว่าจะในเขตเมืองหรือนอกเมือง โดยเฉพาะภาวะความเครียดและสภาพจิตใจที่ถูกกดดันจากการที่จะต้องดิ้นรนแสวงหาสิ่งต่างๆ เพื่อดำรงชีวิตที่นับวันจะมีความยุ่งยากมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่ทรัพยากรในการดำรงชีวิตของมนุษย์มีจำนวนอยู่เท่าเดิมหรือลดลง แต่ความต้องการกลับเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันหรือแก่งแย่งเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการสำหรับตนเองและครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ลดลง โดยเฉพาะในประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาทั้งหลาย

ในประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรือง สามารถดูได้จากประชาชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการศึกษาสูง กล่าวคือ เป็นบุคคลที่จิตใจดี อารมณ์ดี สติปัญญาและร่างกายสมบูรณ์ คุณสมบัติดังกล่าวเป็นเครื่องแสดงถึงประเทศชาติที่พัฒนาแล้ว ผู้นำประเทศทุกประเทศทั่วโลกมุ่งหวังความสุข ต้องการให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม อยู่บนพื้นฐานของบุคคลที่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องวางแผนพัฒนาคนเป็นอันดับแรก เพราะมีความสำคัญยิ่งใหญ่กว่าการพัฒนาองค์ประกอบปัจจัยการบริหารจัดการมากกว่าส่วนอื่นใดทั้งสิ้น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2540: 4) สรุปไว้ว่า คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จในการพัฒนาทุกเรื่อง

โลกปัจจุบันได้ถูกครอบงำด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้หลายๆ ประเทศมีสภาวะแวดล้อมและลักษณะของปัญหาต่างๆ คล้ายคลึงกัน การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจมีปัญหามากขึ้นเท่าไรปัญหาของมนุษย์ก็มีมากขึ้นเท่านั้น ส่งผลให้ต้องมีการะหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ในสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้คนในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในเรื่องของการแก่งแย่งเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต ดังนั้น ภารกิจในแต่ละวันของคนในสังคมมีการใช้เวลาว่างต่างกัน จะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถานะภาพของแต่ละบุคคล ถ้าเลือกใช้เวลาในทางที่ผิดจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่มักเกิดขึ้นส่วนมากเกิดจากการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น มั่วสุม ติดยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การปล้นชิงทรัพย์ การพนัน สภาพดังกล่าวทำให้สังคมมีสภาพย่ำแย่เพิ่มมากขึ้นและยังเป็นการสร้างปัญหาในด้านจิตใจที่จะส่งผลต่อสุขภาพจิตมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของคนในประเทศ ซึ่งประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้า

ด้วยดีได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชาชนในชาติอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง ทุกๆ ด้าน ดังแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545–2549) (การกีฬาแห่งประเทศไทย. 2544: 1) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนในชาติโดยทั่วถึงและต่อเนื่อง การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอจะสามารถพัฒนาคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำให้บุคคลมีร่างกายแข็งแรง พละนาถัยสมบรูณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพิ่มพูนสติปัญญา พัฒนาลักษณะประจำตัว เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการที่จะใช้ในการพัฒนาที่กล่าวมาเป็นกระบวนการที่อาศัยหลักแห่งวิชาการนันทนาการทั้งสิ้น

กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะได้รับการผ่อนคลายความเครียด คลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลและสังคม ทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังขึ้นมาใหม่ การที่บุคคลจะมีสุขภาพดีหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติในยามว่างเท่าๆ กับการปฏิบัติในช่วงเวลาการทำงาน อากัฏภริยาที่บุคคลกระทำในยามว่างจึงเป็นสิ่งที่วัดคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสุขภาพจิตของบุคคลได้

ในปัจจุบันคนไทยให้ความสนใจกิจกรรมการออกกำลังกายและกิจกรรมด้านนันทนาการต่างๆ เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ มีสถานที่สำหรับการออกกำลังกายและมีกิจกรรมด้านนันทนาการต่างๆ ให้เลือกใช้บริการมากขึ้น อีกทั้งมีหน่วยงานให้การสนับสนุนให้ได้มาใช้บริการกันอย่างกว้างขวาง ดังเช่นสวนลุมพินี ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ประชาชนได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เป็นสวนสาธารณะที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและมีสถานที่ออกกำลังกาย รวมถึงการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ได้เข้ามาใช้บริการออกกำลังกายและร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่สวนลุมพินีจัดดำเนินการ และกำลังศึกษาในสาขาการจัดการนันทนาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี เพื่อทราบข้อมูลความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ให้กับตัวผู้วิจัยตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี วันธรรมดาประมาณ 20,000 คน/วัน วันหยุดราชการประมาณ 40,000 คน/วัน (สำนักงานสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร. 2552: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยใช้ตารางเปรียบเทียบขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวน 385 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

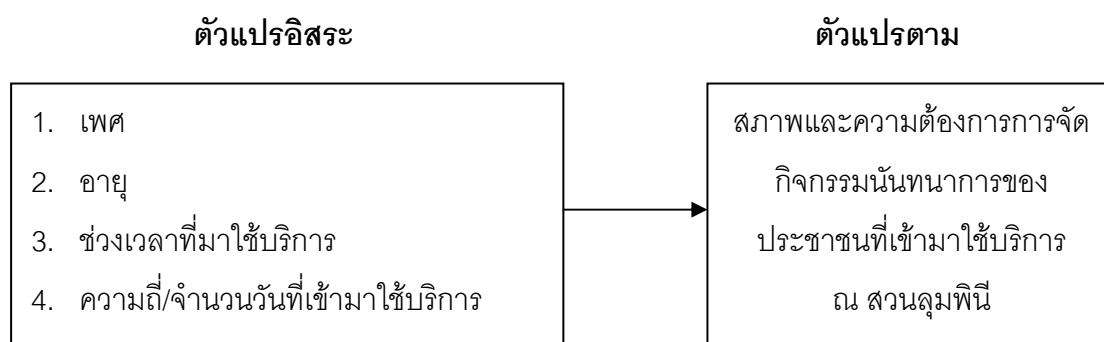
ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นจริงที่มีอยู่ในการให้บริการแก่ผู้เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ณ สวนลุมพินี

2. ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ณ สวนลุมพินี ในด้านต่างๆ
3. การจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การจัดบริการกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ภายในสวนลุมพินี
4. อายุ หมายถึง อายุเต็มตามปฏิทินของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี แบ่งเป็น 15 – 30 ปี 31 – 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป
5. ช่วงเวลา หมายถึง ช่วงจำนวนเวลาที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ณ สวนลุมพินี ในแต่ละวัน แบ่งเป็น เวลา 05.00 – 10.00 น. เวลา 10.01 – 15.00 น. และเวลา 15.01 – 20.00 น.
6. ความถี่ หมายถึง จำนวนวันที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ณ สวนลุมพินี ในสัปดาห์ แบ่งเป็น 1 – 2 วัน 3 – 5 วัน และ 6 – 7 วัน
7. สวนลุมพินี หมายถึง สวนสาธารณะขนาดกลางที่มีลักษณะเป็น "สวนเอนกประสงค์" ที่รวมไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอยเพื่อกิจกรรมนันทนาการหลากหลายจัดเตรียมไว้บริการประชาชน เป็นที่ตั้งของศูนย์นันทนาการ สมาคมชมรมต่างๆ ภายใต้ภาพรวมในการเป็นพื้นที่สีเขียว ในความรับผิดชอบของสำนักงานสวนสาธารณะสำนักสวัสดิการสังคม ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่เข้ามาใช้บริการในช่วงระยะเวลาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อดังนี้

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับความต้องการ
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับนันทนาการ
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสวนลุมพินี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศไทย

องค์ประกอบเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีความต้องการ

อรุณ วัชรธรรม (2527: 67) ได้อธิบายเกี่ยวกับความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่า เพราะความต้องการนี้เองที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์เพื่อจะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534: 166) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปของความต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง โดยสรุปของความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการใหญ่ๆ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Biological Needs)
2. ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs)
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

ทฤษฎีความต้องการที่กล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการ ได้แก่ ทฤษฎีดังนี้

ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1970: 112 – 113) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ศึกษาความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง ซึ่งได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ (A Theory of Human Motivation) และสรุปธรรมชาติของมนุษย์ได้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์เรามีความต้องการและต้องการมีอยู่ตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตอนสำคัญ (Hierarchy of Needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการจะมีระดับสูงขึ้นต่อไปซึ่งได้แบ่งเป็นขั้นได้ 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และรวมสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Affiliation or Social Needs) เป็นความต้องการรู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้าน เช่นรวมสมาชิก การติดต่อปฏิสัมพันธ์กันและรักใคร่แสดงออกถึงความ เป็นมิตร เป็นกลุ่มเดียวกัน ในบุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกสังคม เช่น สโมสร คลับ หรือกลุ่มไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการชื่อเสียง (Esteem or Recognition Needs) ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self - Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้เป็นขั้นที่มนุษย์มีพร้อมบริบูรณ์แล้วทุกอย่าง มีครบครันที่ดี ทั้งนี้ ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง

หลุย จาปาเทศ (2533: 40-41) ได้อ้างถึงทฤษฎีความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierachy Theory) ซึ่งเป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ. 1972 หรือเรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (ERG: Existence Relates - Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow) เขาปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้น ของมาสโลว์ เหลือเพียง 3 ลำดับขั้นเป็น ERG Theory Alderfer โดยมีรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. เอ็กซีส-เทนซ์ นีดส์ (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคนเพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาข้อนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1

และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าใจไว้ นั่นคือความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. รีเลเทส นีดส์ (Relateres Needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัว และบุคคลในสังคมความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของ มาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า Social Needs Alderfer ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มากเพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้นมีความจำเป็น

3. โกรธ นีดส์ (Growth Needs) คือ ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้าเป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 (Esteem และ Self -actualization Needs) ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษยชาตินั่นเอง

โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538: 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยแยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือ ความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูง เบาเกินไป แก้อั้วแข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษา พบว่าคนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานทำหรือทำตนให้เป็นประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบจะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก

(Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) และโนลส์ (Knowles) ข้างต้น พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการของมนุษย์เช่นเดียวกับทฤษฎีของมาสโลว์ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์ เพราะในปัจจุบันความเจริญทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีมากขึ้น มนุษย์เปลี่ยนแปลงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การนำเครื่องจักรมาแทนพลังงานจากมนุษย์มีมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อและพลังงานในร่างกายจึงลดปริมาณลงมาก ทำให้สมรรถภาพลดลง เป็นผลทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตใจและร่างกายลดลงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานก็จะต่ำไปด้วย ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางนันทนาการเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากขึ้น

ความหมายของความต้องการ

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ความต้องการ” ไว้หลากหลายประเด็น ซึ่งพอสรุปเพื่อนำเสนอได้ดังนี้

เมอร์เรย์ (เสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง. 2548; อ้างอิงจาก Murray. 1976) ให้ความหมายว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพร่างกายและสภาพจิตใจ สรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะชนะด้วยการแสดงออกทางด้านความก้าวร้าว เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะสิ่งที่ขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง

2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรคล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา

3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ เป็นความต้องการที่จะยอมรับผิดชอบรับคำวิพากษ์วิจารณ์หรือยอมรับการลงโทษ

4. ความต้องการที่จะป้องกันตนเอง เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิพากษ์วิจารณ์ ตำหนิติเตียน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจพยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตนเอง มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นจากการกระทำต่างๆ ทั้งปวง

5. ความต้องการเป็นอิสระ เป็นความต้องการที่ปรารถนาจะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางทั้งปวงต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง

6. ความต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จหรือพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เพื่อให้การทำงานของตนเองประสบความสำเร็จ ซึ่งเพศชายจะมีระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง

7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ต้องการรู้จัก หรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

8. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น บุคคลมักจะมี ความปรารถนาในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดีในร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น

9. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจเห็นอกเห็นใจ มีความสงสารในตนเอง เป็นต้น

10. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความต้องการเข้าร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้

11. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่นได้เห็นได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตน

12. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีการกระทำตามคำสั่งตน ทำให้คิดว่าตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

13. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อื่นว่าดีกว่า เป็นความต้องการที่ยอมรับนับถือผู้อื่นที่อาจดีกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี

14. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากอันตราย เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว เป็นความต้องการที่จะรู้สึกหลีกเลี่ยงให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการที่จะถูกตำหนิหรือลงโทษ เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่มหรือยอมรับคำสั่งเพราะกลัวถูกลงโทษ

17. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนเองที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ

18. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะกระทำให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น

แมกนีล (ชัยนาจ เกิดศิลป์. 2547; อ้างอิงจาก McNeal. 1977) ได้ให้ความหมายของความ ต้องการ (Need) ว่าหมายถึง สภาพการณ์ที่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมหรือเจตคติของผู้เรียนในสถานะที่ยอมรับกับสถานะที่ได้จากการสังเกต

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (อุดม บุตตะ. 2547: 8; อ้างอิงจาก Stufflebeam; & other: 1985) ได้ให้นิยามว่า (Need) ว่าหมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือเกิดประโยชน์หากได้รับการตอบสนองภายใต้เหตุผลความจำเป็นที่ชัดเจน

จากความหมายที่นำเสนอข้าง พอสรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีลักษณะความหวังให้ได้มาในสิ่งยังขาดอยู่ของแต่ละบุคคลเพื่อให้การดำรงชีวิตประจำวัน มีความสมบูรณ์และมีความพึงพอใจ ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงความรู้สึกเฉพาะบุคคล ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านต่างๆ ที่จะส่งผลให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ

องค์ประกอบเกี่ยวกับนันทนาการ

หลักนันทนาการ เป็นหลักและทฤษฎีในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังที่ ฟอง เกิดแก้ว (2532: 15 -16) กล่าวว่า นันทนาการในเชิงวิชาการนั้นเป็นศาสตร์ที่ผู้ศึกษาสนใจและร่วมกระบวนการแล้วจะมีโอกาสเปลี่ยนแปลงตัวเองในแง่คุณลักษณะอันดีงามต่างๆ ได้คือ

1. พัฒนาสุขภาพทำให้ร่างกายแข็งแรง จิตใจสมบูรณ์ มีสุขภาพทางกายใจสมบูรณ์ตลอดเวลา

2. พัฒนาด้านมนุษย์สัมพันธ์ กระบวนการนันทนาการมีส่วนช่วยส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างสมบูรณ์ ช่วยพัฒนาคุณลักษณะของบุคคล เช่น ความกล้าหาญ ความอดทน ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์และพัฒนาเจตคติต่อสังคม

3. พัฒนาความเป็นพลเมืองดี กระบวนการนันทนาการมีส่วนช่วยชักจูงบุคคลให้เข้าร่วมเป็นหน่วยเดียว โดยปราศจากข้อขัดแย้งด้านเชื้อชาติ ผิวพรรณ เพศ วัยและฐานะทางเศรษฐกิจ สร้างสรรค์สังคมมากกว่าการทำลาย

4. พัฒนาตนเอง กระบวนการนันทนาการ ส่งเสริมให้บุคคลบรรลุถึงศักยภาพสูงสุด ก้าวหน้าในทุกทาง เสริมสร้างความคิด การเจริญเติบโตอย่างสมดุลย์ ช่วยพัฒนาทักษะความสามารถด้านต่างๆ และทักษะเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลสามารถเข้าร่วมกับบุคคลอื่นได้ดีขึ้น

ดังนั้น ศาสตร์แห่งนันทนาการจึงเป็นการศึกษาถึงเรื่องราวของกิจกรรมที่ว่าด้วยการบริหารจัดการ การดำเนินการ อุปสรรคปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการ

แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 26; อ้างอิงจาก Nash. 1960) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการสนองความพึงพอใจ ความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับและความกดดันภายในตัวกระตุ้น นันทนาการเป็นการแสดงออกในทางที่ดีต่อความต้องการในช่วงเวลาว่าง ดังนั้น นันทนาการจึงตอบสนองทั้งบุคคลและสังคม

จันทร์ ผ่องศรี (เอนก หงษ์ทองคำ. 2542: 16; อ้างอิงจาก จันทร์ ผ่องศรี. 2525: 1-10) กล่าวไว้ว่า คนไทยรู้จักใช้กิจกรรมนันทนาการมาแต่โบราณ ในระหว่างว่างเว้นศึกสงครามก็ได้ฝึกฝนการต่อสู้หลังจากนั้นก็จะมีการเล่นละคร มีการรำไทย มีการแต่งโครงกลอน ฉะนั้นการนันทนาการได้แฝงอยู่ในลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ในงานเทศกาลต่างๆ ของไทยในทุกยุคทุกสมัยนิยมให้มีการเทศน์นิทานชาดก ในงานสงกรานต์ชาวไร่ชาวนาจะหยุดการทำงาน ไปทำบุญตักบาตร ไปเล่นเกมสกีฬาพื้นเมือง ร้องเพลง เดินไปตามถนนสนุกสนาน ซึ่งลักษณะเช่นนี้ก็นับว่าเป็นนันทนาการแบบหนึ่ง

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 57) กล่าวไว้ว่า ผู้นำนันทนาการนั้นเป็นเปรียบเสมือนกับช่างไม้ จะต้องมีความเข้าใจงานของตน รู้ว่ากำลังจะทำอะไร อย่างไร ด้วยเครื่องมือชนิดไหน การทำงานจำเป็นต้องใช้ความเข้าใจ ใช้ทักษะ ใช้ความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 21-22) กล่าวว่า การศึกษาเรื่องของการนันทนาการเป็นกระบวนการการจัดบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจ หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคคลและสังคม ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลของประเทศที่จะต้องจัดบริการเพื่อสังคมให้มีความอบอุ่น เป็นระเบียบเรียบร้อย และบทบาทของภาคเอกชน ธุรกิจบริการต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม

ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการ เป็นกิจกรรมที่รู้จักกันแพร่หลายมานานตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเน้นถึงความสนุกสนาน เพลิดเพลินและให้ความสุขแก่ผู้เข้าร่วม คำว่า “นันทนาการ” แต่เดิมที่ใช้กันอยู่ทั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้เป็นผู้บัญญัติศัพท์ใช้คำว่า “สันทนาการ” จนเป็นที่รู้จักกัน และเกิดความเคยชินมานานแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2507 คำว่า สันทนาการ ถ้าแปลตามศัพท์ หมายถึง การที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทสันทนาการ ฟัง พูด คุย อันก่อให้เกิดความสุข สนุกสนานในช่วงเวลาว่าง ซึ่งมาจากคำว่า สันทนา แปลว่า การคุยกัน พูดจาหรือกัน เมื่อมาสนธิกับคำว่า อาการ จึงเป็นคำว่า สันทนาการ (สันทนา + อาการ) และเพื่อให้เกิดเสียงสละสลวยน่าฟัง จึงใส่ “ไม้หันอากาศ” เป็น สันทนาการ

จากคำว่า “สันทนาการ” เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความหมายที่มาจากภาษาอังกฤษที่ใช้คำว่า “Recreation” (เรครีเอชัน) ปรากฏว่าได้ความหมายไม่ชัดเจนไม่ตรงกับความหมายเดิมจากคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ท่านพระยาอนุนามราชธนะ จึงได้บัญญัติคำขึ้นมาใหม่ โดยใช้คำว่า “นันทนาการ” แทน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามคำว่า นันทนาการก็ยังไม่เป็นที่นิยมใช้กันมากนักจนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 และในหลักสูตรมีการบังคับให้เรียนเนื้อหาวิชานันทนาการด้วย จึงเริ่มใช้คำนี้มาตลอดอย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

คำว่า นันทนาการ มาจากคำว่า นันท หรือ นันทนะ เป็นคำนาม หมายถึง ความสนุก ความยินดีความรื่นเริง เมื่อนำมาสนธิกับคำว่า อาการ จึงเป็นคำใหม่ขึ้นว่า นันทนาการ ซึ่งหมายถึง ลักษณะอาการของความสนุกสนานร่าเริง ความพึงพอใจและการมีความสุข จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539: 435) หมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ

จอห์น ฟินเลย์ (จันทร์ ผ่องศรี. 2525: 14 - 15; อ้างอิงจาก John Finley: 1967) กล่าวว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬาการฟังและเล่นดนตรี การเล่นละคร รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุขและความยินดีของชีวิต

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 17) ได้ให้ความหมายของ “นันทนาการ” ตามคำศัพท์ (Terminology) เน้นเรื่องกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ และเพลิดเพลินใจจากกิจกรรมนั้น เป็นหลักสำคัญในการพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนันทนาการหรือไม่

ไวแนนส์ (จรินทร์ ธาณิรัตน์. 2528: 16; อ้างอิงจาก Winans: 1978) ได้ให้คำจำกัดความของนันทนาการว่า หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ในทางความต้องการและความสนใจ ในอันที่จะแสวงหาความพึงพอใจในเวลาว่าง

กราเซีย (บรรจง คณะวรรณ. 2531: 32; อ้างอิงจาก Waiskopf Grazia: 1980) กล่าวว่า นันทนาการ มีหลายรูปแบบทั้งประเภทต้องการเข้าร่วมทำหรือร่วมนั่งฟัง นั่งดูนั่งคิด และความสนใจ ความต้องการ อายุ ร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมและการเปลี่ยนแปลงอยู่

บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้น ก็เป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกาย และทางอารมณ์ ให้หมดหรือน้อยลงกลับเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมที่จะทำงานหรือเผชิญชีวิตต่อไป

คณิต เขียววิชัย (2534: 15) ได้กล่าวไว้ในหนังสือหลักนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมโดยสมัครใจและกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดำรงของสังคมนั้น ๆ

พระพงศ์ บุญศิริ (2542: 13) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยมีความพึงพอใจ สมัครใจ ไม่มีการบังคับและได้รับความสุขเพลิดเพลินใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ฐิติพ เยาวพัฒน์ (2543: 21) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำต้องไม่ขัดต่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขสดชื่นกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ

ดังนั้น จึงพอจะสรุปความหมายของนันทนาการได้ว่า “นันทนาการ” หมายความว่า กิจกรรมที่บุคคลกระทำหรือเข้าร่วมในเวลาที่ตนเองว่างจากภารกิจงานประจำด้วยความสมัครใจและได้รับความพึงพอใจจากกิจกรรมที่ทำ ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายบ้านเมือง กิจกรรมที่ทำทำให้พัฒนาประสบการณ์และคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคมเมือง ส่งผลให้เกิดการพัฒนา

สุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง ทำให้ลดความเครียด คลายความเมื่อยล้าสร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่และเป็นการเพิ่มทักษะให้มีความชำนาญมากขึ้น

ความสำคัญของนันทนาการ

นันทนาการ นับว่าเป็นปัจจัยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการนั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต ดังนั้น จึงมีผู้เห็นถึงความสำคัญและได้สรุปความสำคัญของนันทนาการไว้ ดังนี้

จรีนทร์ ธาณิรัตน์ (เอนก หงษ์ทองคำ, 2542: 3; อ้างอิงจาก จรีนทร์ ธาณิรัตน์, 2532: 59) กล่าวว่า นันทนาการเป็นปัจจัยที่สำคัญของทุกชีวิตอันจะนำมาซึ่งความสุข ความพอใจ ความหรูหรา ร่าเริงและก่อให้เกิดความมานะพยายามที่จะแสวงหาสรรพสิ่งมากมายแก่ชีวิต

สมบัติ กาญจนกิจ (2542: 52-53) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่ามีวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจนเป็นผลให้ต้องมีปัจจัยที่หาเพิ่มเติมจากปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและอาหาร ปัจจัยที่หานี้ก็คือการพักผ่อนหรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้นันทนาการมีบทบาทและมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งในส่วนต่อไปนี้จะกล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการว่ามีความสำคัญต่อส่วนใดบ้าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากรในสังคม นันทนาการเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ดังนั้น นันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมเป็นอย่างยิ่ง

2. ครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดซึ่งในปัจจุบันนี้สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนสมัยก่อนๆ เพราะทุกคนต่างมีความจำเป็นในการทำมาหากิน สภาพแวดล้อมที่จะต้องแข่งขันกับเวลาและการแข่งขันกับคนอื่นทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสที่จะได้พบกันมากนัก ดังนั้นนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย เป็นผลทำให้ผู้นำครอบครัวได้ทำบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น

3. ชุมชน นันทนาการช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์หลายๆ ด้านด้วยกันคือ ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความขยันขันแข็งทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยเสริมสร้างสมาชิกภาพที่ดีให้กับชุมชนเพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมนันทนาการ และในกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะช่วยให้สมาชิกในสังคมรู้จักเสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น

4. ลดปัญหาอาชญากรรม ในชุมชนที่สงบย่อมไม่มีปัญหาอาชญากรรม ถ้าหากเราพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมจะพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งก็คือการปล่อยให้คนบางประเภท

โดยเฉพาะวัยรุ่นอยู่ว่างมากเกินไปจนทำให้หมกมุ่นกับอบายมุขและประพฤติดนทกอาชญากรรม ดังกล่าว ดังนั้น ถ้าหากในชุมชนมีโปรแกรมนันทนาการให้กับบุคคลเหล่านี้ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เพราะว่านันทนาการนั้นจะครอบคลุมไปถึง เรื่อง การจัด สภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันมลภาวะได้อีกทางหนึ่งด้วยการจัดสวนหย่อมก็ดีหรือการจัด สวนไม้ดอกไม้ประดับก็จะช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ดังนั้นถ้าหากในชุมชนใดก็ตาม ชาติกิจกรรมนันทนาการหรือไม่มีการวางแผนนันทนาการไว้ก็อาจมีปัญหาทางด้านมลภาวะได้

5. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมากทั้งนี้ เพราะว่ กิจกรรมนันทนาการจะช่วยลดปัญหาความประพฤติของประชากรลงได้อย่างมากจนอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดีเพราะเมื่อคนภายในชาติได้เล่นได้ ออกกำลังกายก็ทำให้มีสุขภาพดีทำให้รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและเมื่อคนมี สุขภาพดี มีโอกาสได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจะส่งผลให้มีสุขภาพจิตดีไม่โกรธหรืออาฆาตแค้นยอม ทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการ โดยแยกประเภท ความสำคัญไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล นันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิต คนเรา นันทนาการเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานและกิจวัตรประจำวันแล้ว คนเราต้องการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อน เพื่อคลายความเครียดทางกาย ทางอารมณ์ เพื่อความพึง พอใจ และเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับชีวิตในโอกาสต่อไป

2. ความสำคัญต่อครอบครัว ครอบครัวเป็นสังคมหน่วยย่อยที่สุดและเป็นองค์ประกอบ สำคัญของสังคมอื่นๆ เช่น ชุมชน ประเทศชาติและนานาชาติ กิจกรรมนันทนาการเป็นขบวนการหนึ่ง ของทางสังคมที่เสริมสร้างให้คนรู้หน้าที่ รับผิดชอบ และรู้จักหลักการจัดการให้เหมาะสมกับโอกาสและ สถานที่ การได้ใช้กิจกรรมนันทนาการในครอบครัวในโอกาสต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ของ สมาชิกในครอบครัวให้มีความใกล้ชิด เข้าใจ รักและผูกพันกันมากยิ่งขึ้น

3. ความสำคัญต่อชุมชน ในประเด็นนี้มีนัยสำคัญสองประการคือ นันทนาการสร้าง ชุมชนให้มีประโยชน์ประการหนึ่งและองค์กรชุมชนควรจัดสร้างกิจกรรมนันทนาการเพื่อคุณภาพของ ชุมชนเองอีกประการหนึ่ง

ประการแรก นันทนาการช่วยสร้างสมาชิกของชุมชนให้มีเหตุผล มีคุณภาพดี มี ประสิทธิภาพ และกำลังงานที่ดีของชุมชน ทั้งนี้ เพราะนันทนาการจะเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้สมาชิก ชุมชนรู้หน้าที่ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนและกลุ่ม รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัวดำรงตน

เป็นพลเมืองดี ซึ่งเป็นการสร้างสมาชิกที่ดี ลดละปัญหาสังคม ลดปัญหาอาชญากรรมรวมไปถึงปัญหาของประเทศชาติอีกประการหนึ่งสมาชิกที่ดีของชุมชนย่อมเสริมสร้างสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วย

ประการที่สอง องค์กรในชุมชนควรรับบทบาท หน้าที่ จัดบริการกิจกรรมนันทนาการแก่สมาชิกให้หลากหลายและทั่วถึง เพื่อบริการแก่สมาชิกตามความถนัด ความสนใจในโอกาส ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบให้เปล่าและรูปแบบอื่น ตามสภาพความคล่องตัวของชุมชน ความสำคัญต่อประเทศชาติ ความมั่นคงของประชาชาติมีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการทหาร องค์ประกอบทุกด้านดังกล่าวมีพื้นฐานจากประชาชน ถ้าประชาชนมีสุขภาพดี มีจิตใจดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปราศจากโรค มีการศึกษาดีรู้จักหน้าที่ บทบาทของตัวเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ย่อมเป็นกำลังหลักและสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติความสำคัญต่อนานาชาติ ชุมชนนานาชาติที่พัฒนาแล้วจากขบวนการพัฒนาบุคคล ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ย่อมรู้หน้าที่ บทบาท และมีความเข้าใจในสัมพันธภาพของมนุษยชาติ หลีกเลียงข้อขัดแย้ง การปะทะอย่างรุนแรง ใช้การเจรจา ประนีประนอมด้วยเหตุผลไม่ดูถูก กดขี่ ข่มเหงกันในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว วัฒนธรรมประเพณี ระบบการปกครองและการที่ประเทศชาติได้มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาภาคพื้นทวีป กีฬานานาชาติ กีฬาสโมสรรวมไปถึงการแลกเปลี่ยนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมต่างๆ สร้างความเข้าใจความรักสามัคคีฉันท์ให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นันทนาการเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตมนุษย์ ซึ่งนอกจากช่วยพัฒนาการในด้านคุณภาพชีวิตส่วนบุคคลแล้วยังช่วยให้มีการพัฒนาต่อเนื่องไปยังคุณภาพของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติอีกด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ

บัทเลอร์ (เอนก หงษ์ทองคำ. 2542; อ้างอิงจาก Butler. 1959: 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้พอสรุปได้ คือ นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตนเอง การเล่น หรือนันทนาการ ช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในชีวิต และกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน นันทนาการ เป็นวิถีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน

ไวส์คอปฟ์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 33; อ้างอิงจาก Weiskopf. 1975) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจและยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพเดิมได้เร็ว นอกจากนี้ นันทนาการยังช่วยลดความคับข้องใจหรือความวิตกกังวล

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬาจะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้แก่ผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมมีการทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์กันดีต่อกันจึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า นันทนาการเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่า มีประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม เพราะฉะนั้นนันทนาการเป็นกิจกรรมที่นอกจากจะช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์และสติปัญญาส่วนบุคคลแล้วยังช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีของสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ส่งผลต่อเนื่องในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นต้องคำนึงความต้องการความสนใจและบริการแก่บุคคลที่เข้าร่วม 5 ประเภท (เอนก หงษ์ทองคำ. 2542: 82; อ้างอิงจาก จรินทร์ ธานีรัตน์. 2525: 174) ดังนี้

1. เด็กเล็ก (Children) กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กนั้น “การเล่น” เป็นสิ่งสำคัญเริ่มตั้งแต่กิจกรรมไร้ความหมายจนกระทั่งมีความหมาย กิจกรรมที่ควรจัด เช่น เกมที่ใช้ลูกบอล รูปภาพ รถสามล้อเล็ก ตุ๊กตา หีบทราย เครื่องเล่นต่างๆ แล้วค่อยๆ เพิ่มเกมเบ็ดเตล็ดจนถึงเกมใหญ่ได้บ้าง การเล่นนิทานประกอบการเล่น (Story Play) บ้าง ฉะนั้นเราจะต้องยอมรับความจริงเกี่ยวกับเด็กว่า เด็กต้องการการแสดงออกโดยการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ประกอบกิจกรรมเรียนทักษะทางร่างกายก่อนที่จะเรียนเกม และกิจกรรมการศึกษาอื่นๆ เด็กสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้เรื่องการเล่นต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเต็มที่ตามความต้องการของเขา

2. เยาวชน (Youth) ร่างกาย อารมณ์และทักษะในทางกีฬาดีขึ้น คล่องแคล่ว กิจกรรมประณีตรักความสวยงามและศิลปะ มีความรับผิดชอบ กิจกรรมที่สนุกสนานใช้กำลังมาก โดดโผนมีพลังเหลือ อยากทำงานเป็นของตัวเอง กิจกรรมนันทนาการการกีฬา เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล กรีฑา ฯลฯ รวมถึงการเย็บปักถักร้อย วาด ปั้น เป็นต้น

3. ผู้ใหญ่ (Adult) จากหนุ่มสาวที่เข้ามาสู่ความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว รู้จักรับผิดชอบและ เป็น ความต้องการประการหนึ่งในด้านนันทนาการ วัยนี้สามารถเป็นผู้นำนันทนาการในศูนย์เยาวชน สมาคม องค์กรต่างๆ ได้ดี กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมที่ได้แสดงความสามารถในทางต่างๆ คนพวกนี้ สามารถรับผิดชอบนันทนาการของเด็ก คนหนุ่มสาวและของตนเองตามความสนใจของเขาอีกด้วย

4. ผู้สูงอายุและคนชรา (Senior People) กิจกรรมนันทนาการต้องบริการแก่ทุกคน ทุกเพศวัย ฉะนั้นคนชราต้องมีโอกาสเข้าร่วมด้วย เพื่อให้ร่างกายคงทน รักษาสุขภาพได้ดีอยู่เสมอ กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม ได้แก่ พักการฝีมือ หมากรุก หมากรอสอร์ท กอล์ฟ กีฬาเบาๆ โยนห่วง ทอยเกือกม้า อ่านหนังสือ ฟังเพลงวิทยุ ทัศนอาจร เป็นต้น

5. บุคคลที่มีข้อบกพร่องทางร่างกาย (Physical Defect) บุคคลที่มีร่างกายไม่สมบูรณ์ เหมือนคนธรรมดา แขนลีบ ขาลีบ แขนขาเดียว ตาบอด หูหนวก กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เขา สามารถใช้ส่วนที่ปกติหรือใช้อุปกรณ์อื่นๆ ช่วย ทั้งนี้เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าแก่ตนเองและสังคมต่อไป

องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั้น จะต้อง มี องค์ประกอบที่สำคัญด้วยกัน 4 ประการคือ

1. ผู้นำนันทนาการ บุคคลที่จะเป็นผู้นำนันทนาการได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความ สามารถ มีประสบการณ์และความชำนาญในการจัดหรือการนำกิจกรรมเป็นพิเศษ สามารถสร้าง บรรยากาศในการดำเนินกิจกรรมให้มีความสนุกสนาน เวิร์กและน่าติดตามแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและ ที่สำคัญสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความสมัครใจ เต็มใจมิใช่การบังคับ

2. ผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการ หมายถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยที่เข้าร่วมในกิจกรรม ทั้ง ในลักษณะส่วนตัว ครอบครัว หรือหมู่คณะ

3. กิจกรรมนันทนาการ ผู้นำกิจกรรมจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม มีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการนำกิจกรรม โดยคำนึงถึงเพศ วัยและลักษณะของกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรมเป็น สำคัญ กิจกรรมนันทนาการถือเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และ ความพึงพอใจให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรมทุกๆ คน

4. สถานที่และเวลา ผู้นำนันทนาการจะต้องเลือกสถานที่และช่วงเวลาให้เหมาะสมกับ กิจกรรมที่จัดขึ้น

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่ผู้นำต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ ได้แก่ จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม ความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการดำเนินกิจกรรมอีกด้วย

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 53) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการบริหารงานด้านนันทนาการ และการสร้างความนิยมชมชอบแก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น ขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น ผู้นำนันทนาการจึงควรมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาดังนี้

1. ต้องมีความรู้สึกในคุณค่าและเกียรติของมนุษย์ทุกคน และต้องยอมรับว่าคนทุกคน มีเกียรติ มีคุณค่าแห่งตนทั้งสิ้น
2. มีความเข้าใจในความสนใจ และความต้องการของประชาชนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม นันทนาการ
3. ตระหนักและเข้าใจในเรื่องความสนุกสนานร่าเริงของชีวิต (Joy of Life) และศิลปะ ในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล
4. มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะให้บริการกิจกรรมนันทนาการแก่บุคคลทั่วไปที่เข้ามา ร่วมอย่างเต็มความสามารถ
5. ผู้นำต้องเป็นผู้กระตือรือร้น (Enthusiastic) ในหน้าที่การงาน อันจะทำให้ทุกคน กระตือรือร้นอยากเข้าร่วมในกิจกรรมด้วย
6. ต้องมีทักษะในกิจกรรมนันทนาการแขนงนั้นๆ มาแล้วเป็นอย่างดี
7. มีอารมณ์มั่นคง (Emotional Stability) ต้องอดทนต่อการกระทำผิด ๆ ถูก ๆ ของ ผู้เข้าร่วมและมีความพยายามช่วยแก้ไขให้เขาทำให้อุบัติและเกิดความสนุกสนานในที่สุด
8. มีอารมณ์ขัน (Sense of Humor) ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ จะทำให้ผู้เข้าร่วมสนุกสนาน เต็มที่ แต่มิได้หมายความว่าขำไปเสียหมดไม่สมเหตุผลและไม่แสดงลักษณะเคร่งเครียดจนเกินไป
9. ต้องเป็นคนที่สุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะเสมอ
10. พยายามมองผ่านความผิดพลาดของผู้เข้าร่วมเล็กๆ น้อยๆ ไปเสียบ้างคือไม่ พยายามจู้จี้ในความผิดเล็กๆ น้อยๆ เพราะจะทำให้ผู้เข้าร่วมเบื่อหน่าย
11. มีพละนาญดีทั้งทางกายและทางจิต พละนาญนับว่าสำคัญ เพราะนอกจากเป็น เครื่องแสดงถึงคุณค่าของผู้นำแล้ว ยังทำให้ผู้เข้าร่วมสนุกสนานตลอดไป
12. มีลักษณะนิสัยเป็นมิตรต่อคนทุกคน
13. มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง (Bias) ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนไม่ว่าคนจน คนร่ำรวย สวย ไม่สวยหรือทุพพลภาพ
14. ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)
15. ต้องเป็นผู้ที่รักการบริการและอยากเห็นบุคคลอื่นมีความสุขสนุกสนาน

16. ต้องเป็นบุคคลที่รักการสังคม ไม่เก็บตัว
17. เป็นบุคคลที่มีความสามารถปรับเข้ากับสังคมได้ดีทุกสถานการณ์
18. มีความเป็นนักประชาธิปไตย เห็นอกเห็นใจผู้เข้าร่วมให้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสม

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการนั้น มีขอบข่ายครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงมีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของกิจกรรมตามแนวคิดที่ต่างกันแต่สอดคล้องกันในเรื่องของเนื้อหาสาระของกิจกรรม ซึ่งในที่นี้ขอเสนอประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 18) ได้แบ่งประเภทและขอบข่ายของกิจกรรมนันทนาการไว้ 11 ประเภท ดังนี้

1. ศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts) เป็นงานประเภทสร้างสรรค์ ได้แก่ การปั้น การแกะสลัก การวาดเขียน การจักสาน การเย็บปักถักร้อย การประดิษฐ์ เป็นต้น
2. การเต้นรำ (Dance) เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) ได้แก่ การเล่นรำพื้นเมือง กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำสร้างสรรค์ การเต้นรำงานสังคม เป็นต้น
3. การละคร (Drama) เป็นกิจกรรมแสดงเป็นเรื่อง มีบท (Script) เป็นองค์ประกอบสำคัญและอาจมีองค์ประกอบอื่นๆ ในการละครเพื่อให้มีความสมบูรณ์ เช่น การเต้นรำ การดนตรี เป็นต้น
4. เกมและกีฬา (Games and Sports) เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) อีกชนิดหนึ่งที่มีวิธีการเล่น การแข่งขันที่มีกฎ ระเบียบ และกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมาย เช่น กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม กีฬาทางน้ำ กีฬาส่วนบุคคล กีฬาเป็นทีม เป็นต้น
5. งานอดิเรก (Hobbies) เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเพลิดเพลิน ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการสะสม การประดิษฐ์สร้างสรรค์ และประเภทการศึกษา
6. การดนตรีและเพลง (Music) เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบสำคัญของการดนตรีและเพลงคือ การแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง เป็นต้น
7. นันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพทั้งร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ประกอบกิจกรรมดังนี้ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม กีฬากลางแจ้ง การปลูกต้นไม้และธรรมชาติศึกษา เป็นต้น
8. การอ่าน การเขียนและการพูด (Reading, Writing and Speaking) เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์อันดีในสังคม

9. นันทนาการทางสังคม (Social Recreation) เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคลและกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ งานฉลองในโอกาสต่างๆ อาทิ วันเกิด งานเลี้ยงสังสรรค์ งานแต่งงาน เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ (Special Event) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เทศกาล เพื่อให้บุคคลและกลุ่มเข้ามาร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ กิจกรรมตามเทศกาลและประเพณี การแสดง การแสดงสินค้า เป็นต้น

11. งานอาสาสมัคร (Voluntary Services) ในสังคมที่มีความสมบูรณ์ จะต้องมีกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออาสาสมัคร ไม่หวังค่าตอบแทน เจตนาช่วยสังคม กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ กิจกรรมชมรม สมาคมอาสาสมัครต่างๆ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

ส่วน สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38 - 56) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม (Art and Craft) หมายถึง งานศิลปะต่างๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลารว่าง มิได้ทำเป็นอาชีพหรือหวังผลตอบแทน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือให้แก่ชุมชน เช่น งานไม้ เย็บปักถักร้อย การวาดภาพ แกะสลัก งานประดิษฐ์อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ

2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา (Games and Sports) เป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สถิติปัญญา ความทนทานและพลังกำลังของร่างกาย เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้นและท้าทายความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรม ดังนั้นกิจกรรมประเภทนี้จึงได้รับความนิยมสูงและมากขึ้นเรื่อย ๆ

3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ (Dances) เป็นกิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว และยังเป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสุข เสียใจ ความรัก สงคราม การบูชา ฯลฯ และมีพัฒนาการการเต้นรำเรื่อยมาถึงปัจจุบัน

4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling) เป็นกิจกรรมที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลารว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุด

5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาอารมณ์สุข ซึ่งอารมณ์สุขนั้นมี 2 ลักษณะด้วยกันคือ อารมณ์สนุกสนาน (Fun) เน้นความตื่นเต้นเร้าใจหรือตลกขบขัน และอารมณ์สุขสงบ (Peace) เน้นการพัฒนาจิตใจ สมาธิและสติปัญญา

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama) เป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึกการแสดงออกแห่งตน เกิดได้หลายวิธี เช่น การแสดงการศาสนา การฝัน หรือจินตนาการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิตเป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ ส่งเสริมโอกาสให้บุคคลเลือกกิจกรรมตามความสนใจ

8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง (Music and Singing) เป็นกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน การท้าทาย การแสดงความสามารถขั้นสูงที่บุคคลจะพึงกระทำได้ เป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งมีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกสถานที่ (Outdoor Recreation) เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคลและสังคม

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation) เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาส มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์

11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสเทศกาลพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มาร่วมกัน เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง ฯลฯ

12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ จัดได้ทุกระดับวัยและเพศ เป็นกิจกรรมที่เก่าแก่ของมนุษยชาติ

13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การให้และการรับ การร่วมมือของชุมชนอันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนาจิตใจของบุคคลในสังคม

14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพเป็นกิจกรรมแบบผสมผสานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการชีวิต (Life Style Management) เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจของคนให้สมบูรณ์

15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process) เป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์การทำงานเป็นทีม การประสานงานร่วมมือของกลุ่มและยังส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมของกลุ่มของสังคมในวิถีประชาธิปไตยอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการได้ว่า มีบทบาทสำคัญในการช่วยเสริมสร้างและพัฒนาสภาวะต่างๆ ของคนในสังคมให้มีความสุข ทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสวนลุมพินี

ที่ตั้ง: ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

ขนาดพื้นที่: 360 ไร่

เวลาทำการ: 04.30 – 21.00 น.

ประเภทของสวน: สวนสาธารณะขนาดกลางหรือสวนสาธารณะระดับเขต

หน่วยงานรับผิดชอบ: สำนักงานสวนสาธารณะสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร

รถประจำทาง: ด้านถนนพระราม 4 สาย 4 14 46 47 50 74 76 106 109 115 ปอ. 7

ด้านถนนวิทยุ สาย 13 17 62 76 106

ด้านถนนราชดำริ สาย 14 15 74 77 119 ปอ.4 ปอ. 5

ผู้มาใช้บริการ: วันธรรมดา ประมาณ 20,000 คน

วันหยุดราชการ ประมาณ 40,000 คน

ภาพประกอบ 2 : สวนลุมพินี

ที่มา: วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2552. ออนไลน์.

ประวัติความเป็นมา

สวนลุมพินี เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร และเป็นพระราชมรดกที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานไว้ให้แก่ชาวพระนคร โดยมีจุดเริ่มต้นใน พ.ศ. 2468 ซึ่งทรงครองราชย์สมบัติครบ 15 ปี ประกอบกับเศรษฐกิจตกต่ำหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 จึงทรงมีพระราชดำริจะจัดงานแสดงพิพิธภัณฑ์สรรพสินค้าและทรัพยากรธรรมชาติ ดังเช่น ประเทศตะวันตกทำได้ผลมาแล้ว โดยกำหนดจัดในฤดูหนาวปลายปี พ.ศ. 2468 และมีพระราชดำริว่า เมื่อเลิกการจัดงานแล้วสถานที่นั้น ควรจัดทำเป็นสวนพฤกษชาติเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาและใช้พักผ่อน ทรงเลือกบริเวณทุ่งศาลาแดงที่ดินส่วนพระองค์ที่เหลือจากการแบ่งเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปแล้วเป็นที่จัดงาน และทรงสละพระราชทรัพย์เป็นทุนประเดิมในการเตรียมสถานที่ ครั้นนั้นมีการขุดสระกว้างสร้างเกาะลอยกลางน้ำ ตัดถนน และสร้างถาวรวัตถุ เช่น หอนาฬิกา ตึกแบบกรีก และทรงพระราชทานชื่อว่า “สวนลุมพินี” หมายถึง สถานที่ประสูติแห่งพระพุทธเจ้า ณ ตำบลลุมพินีวัน ประเทศเนปาล แต่ด้วยทรงเสด็จสวรรคตก่อนกำหนดเปิดงานจึงต้องล้มเลิกงานไป ต่อมาในสมัยราชการที่ 7 โครงการนี้จึงถูกรื้อฟื้นอีกครั้ง โดยทรงให้เช่าที่ดินด้านใต้ของสวนลุมพินี 90 ไร่ จัดเป็น “วนาเรจรมย์” คล้ายสวนสนุก และค่าเช่านำมาปรับปรุงสวนที่เหลือเปิดเป็นสวนสาธารณะ นับแต่นั้นสวนลุมพินีจึงเป็นสถานที่ให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานแก่ประชาชน มีทั้งการละเล่นแข่งว้าว วิงว้าว ซึ่งเข้ามาหมุน โดยทรงพระราชทานที่ดินให้รัฐบาลดูแลและมีพระกระแสรับสั่งให้ใช้เพื่อเป็นสวนสาธารณะเท่านั้น ต่อมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สวนลุมพินีกลายเป็นที่ตั้งค่ายของทหารญี่ปุ่น สวนแห่งนี้จึงลดบทบาทลง จนสงครามเลิกในปี พ.ศ. 2495-2497 จึงถูกใช้เป็นที่จัดงานฉลองรัฐธรรมนูญ และมีการประกวดนางสาวสยาม บริเวณเกาะลอย

ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

สวนลุมพินี มีลักษณะเป็น “สวนเอนกประสงค์” โดยเป็นสวนสาธารณะที่รวมไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย เพื่อกิจกรรมนันทนาการหลากหลายที่จัดเตรียมไว้บริการประชาชน เป็นที่ตั้งของศูนย์นันทนาการสมาคมชมรมต่าง ๆ ภายใต้ภาพรวมในการเป็นพื้นที่สีเขียว ซึ่งมีเอกลักษณ์ที่ความร่มรื่นด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่อายุเก่าแก่รายล้อมอยู่มาก และกระจายอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่จัดแต่งด้วยสระน้ำกว้างใหญ่ กลุ่มพรรณไม้ดอกไม้ใบต่างสีสัน ไม่ว่าจะเป็นสวนป่าเขียวชอุ่ม สวนปาล์มที่สง่างาม หรือสวนไม้ที่ให้ความรู้สึกนุ่มนวล พลั้วไหว และด้วยเป็นพื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ ท่ามกลางตึกอาคาร จึงมีหน้าที่ต่อระบบนิเวศในการเป็นที่พักพิง และแหล่งอาหารของสรรพชีวิต

พระบรมรูปรัชกาลที่ 6

สร้างในปี พ.ศ. 2485 เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณขององค์ผู้ให้กำเนิดสวนลุมพินี

กิจกรรมดูนกในเมือง

เพราะเป็นแหล่งอาหารในธรรมชาติ และอุดมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่สวนแห่งนี้จึงกลายเป็นบ้านของนกหลากหลาย ที่พากันมาพั้งพืงมากกว่า 30 ชนิด เป็นที่มาของการจัดอบรมหลักสูตรดูนกในเมือง ณ สวนลุมพินี

ลานตะวันยิ้ม

เป็นลานเพื่อกิจกรรมนันทนาการที่ออกแบบเพื่อคนพิการโดยเฉพาะ มีทางลาดแทนขั้นบันได สนามเด็กเล่นชนิดพิเศษ ที่จอดรถคนพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนด้อยโอกาสครบถ้วน

สโมสรพลเมืองอาวุโสแห่งเมืองกรุงเทพ ฯ

ตั้งอยู่อาคารลุมพินีสถานเป็นที่พบปะสังสรรค์ พักผ่อน ออกกำลังกาย ฝึกอาชีพ ณ ของผู้สูงอายุ เปิดบริการทุกวันเวลา 08.00 - 18.00 น. ทุกวัน และภายในอาคารยังมีเวทีลีลาศ หมุนได้ ใช้เป็นที่จัดกิจกรรมลีลาศ และฝึกสอนในวันเสาร์ – อาทิตย์

ศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี (Home of hope)

ให้บริการแนะนำ ปรีक्षा ช่วยเหลือ สอนหนังสือ แก่เด็กเร่ร่อน (Homeless children)
เปิดบริการ 10.00 – 19.00 น. ทุกวัน

ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพฯ (BMA Apprentice School)

ให้บริการฝึกอาชีพสาขาต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป เช่น คอมพิวเตอร์ ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย ทำอาหาร

ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี

เสนอบริการแหล่งค้นคว้าความรู้หนังสือและวีดิทัศน์ เปิดบริการเวลา 08.00–20.00 น. วันอังคาร – วันอาทิตย์

ศูนย์เยาวชนลุมพินี

นำเสนอกิจกรรมกีฬาและฝึกสอนแก่เด็กและเยาวชน จัดสถานที่และอุปกรณ์กีฬาไว้ให้บริการสมาชิก เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเก็ตบอล ฝึกสอนลีลาศ เปิดบริการวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 18.00 – 20.00 น.

ศูนย์อาหารศรีไทยเดิม

จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม เปิดบริการเวลา 04.30 – 10.00 น. ทุกวัน

จักรยานน้ำและเรือพาย

เป็นจุดบริการของเอกชนอยู่รอบเกาะลอย อัตรา 30 บาท / 30 นาที

ธรรมะในสวน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยมีการทำบุญตักบาตร และแสดงธรรมะโดยพระสงฆ์ในวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนเวลา 07.00 – 09.00 น.

ดนตรีในสวน

กิจกรรมแห่งความเพลิดเพลินที่พบได้ในสวนสาธารณะ มีการจัดแสดงดนตรีไทยและดนตรีสากล ณ สวนปาล์มโดยจัดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน วันอาทิตย์ เวลา 16.30 – 20.00 น.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อหาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของคนและชุมชน ผลการศึกษาสรุปความต้องการได้ 10 ประการ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำ ผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

สแตนฟอร์ด (Standford. 1990: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่างๆ โดยประชากรในการวิจัย

ประกอบด้วย ผู้นำนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2 แห่งในฟลอริดา คือ Florida State University และ University of Florida ซึ่งวัดโดยแบบสำรวจกิจกรรมนักศึกษา (Student Activities Survey) โดยมีเพศและสถานะการพักอาศัยเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่ศึกษามี 3 ด้าน คือการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะและความเป็นอิสระทางวิชาการโดยใช้แบบวัดงานพัฒนาการและวิถีชีวิตใน 3 ด้านดังกล่าว เป็นเครื่องมือในการประเมินการพัฒนาของผู้นำนักศึกษา เมื่อแยกกลุ่มตามสถาบันพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบไม่เป็นองค์การ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การ และการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะในกลุ่มตัวอย่างจาก Florida State University และไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การ หรือแบบไม่เป็นองค์การกับความเป็นอิสระทางวิชาการ ในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง เมื่อนำการทดสอบพหุคูณเข้ามาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดูว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การ หรือค่ารวมจาก 2 ค่านี้ สามารถทำนายการพัฒนาการของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าหรือไม่พบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจาก Florida State University เท่านั้น และในกลุ่มนี้พบว่า สัดส่วนของความแปรปรวนร่วมของการพัฒนาด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่าหากทำนายโดยใช้คะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การมาทำนายร่วมกัน แต่เมื่อใส่ตัวแปรเพศและที่พักอาศัยเข้าไปในการวิเคราะห์ด้วย ผลปรากฏว่า ตัวแปร 2 ตัวนี้มีผลทางลบต่อข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในการวิเคราะห์ตอนต้น

โฮล์คบรูค (Holbrook. 1993: 2735 - A) ทำการศึกษาความต้องการการเร่งด่วนและกำหนดแผนเพื่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถาบัน ผู้อำนวยการสำนักธุรการ และสถาปนิก ผลปรากฏว่าคณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกันดำเนินการตั้งแต่การวางแผน และการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผน และการดำเนินการ

แม็คโดเวล (McDowell. 1996: 435) ได้ศึกษาเรื่องความปรารถนาและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมอง

ประเภทเรียนซ้ำ ผลวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มมีปารรณาสูงที่ใช้เวลาว่าง ได้แก่ การฟังดนตรี การดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จับกลุ่มสนทนา ว่ายน้ำ พุดโทรศัพท์ ชมกีฬา ส่วนกิจกรรมที่เด็กทั้ง 2 กลุ่มเข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกร้านและการอ่านหนังสือ นอกจากนั้นยังพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามที่ตนปารรณาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลาและโอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปารรณาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าวัยรุ่นที่ปกติ

วัตสัน (Watson.1997: 325) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของทัศนคติและแรงจูงใจของการใช้เวลาว่างที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการออกกำลังกายของนักศึกษาในวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างวันละ 2-3 ชั่วโมง ในการดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมที่ไม่มีการเคลื่อนไหว ซึ่งสรุปได้ว่า นักศึกษามีเวลาว่างแต่ไม่ใช้เวลาว่างเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการคือการออกกำลังกาย ขาดทัศนคติที่ดีขาดแรงจูงใจและยังไม่เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการการออกกำลังกายเพื่อนันทนาการ

ดอร์ดาห์ (Dowdah.2000: 85) ได้ศึกษากลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับเซาว์อารมณ์โดยการทดลองกับเยาวชน 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกับกลุ่มไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีคะแนนเซาว์อารมณ์ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

มัวรีน (อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2544: 159; อ้างอิงจาก Maureen, et.al.) แห่งมหาวิทยาลัยโอเรกอน (Oregon University) ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการศึกษากีฬาช่วยพัฒนาสังคมและจิตใจเด็ก ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่เล่นกีฬาเก่งจะมีแรงจูงใจสูง และมีความวิตกกังวลน้อยกว่าเด็กที่เล่นกีฬาไม่เก่ง สำหรับเด็กที่มีประสบการณ์ที่ดีในการเล่นกีฬามีความนับถือตนเองสูง และมีแรงจูงใจที่จะทำอะไรให้สำเร็จได้มากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่า การเล่นกีฬาจะเป็นผลดีต่อการเรียน กล่าวคือ วัยรุ่นที่เล่นกีฬาจะมีคะแนนที่สูงกว่า และมีพฤติกรรมที่ดีกว่าวัยรุ่นที่ไม่เล่นกีฬา

งานวิจัยในประเทศไทย

กรมพลศึกษา (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานครโดยใช้แบบสอบถามครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัด สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนเทศบาล และกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ ร้อยละ 66.4 เห็นด้วยว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการ ที่ควรจัดในโรงเรียนจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน กิจกรรมนันทนาการที่ใหม่

นักเรียนสนใจ และเป็นกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาและอุปสรรคและเรื่องความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารคือ ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมด้านนั้นธนาคารในโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่และงบประมาณขาดความร่วมมือ และการสนับสนุนกับผู้ร่วมงาน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมมีความรู้และทักษะด้านกิจกรรมนั้นธนาคารน้อย กิจกรรมไม่เร้าใจ และไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและสภาพท้องถิ่น

พิสมัย พลางาม (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมการอ่าน พูดเขียน กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรม และเปรียบเทียบความต้องการโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สภาพการอยู่อาศัย อาชีพครั้งสุดท้าย (ก่อนอายุ 60 ปี) แหล่งรายได้ และขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สูงอายุจำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า ทีและเอฟ และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี นิวแมนคูลส์ ปรากฏผลดังนี้

ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและ สมรรถภาพ ด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข ด้านกิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก ด้านกิจกรรมงานอาสาสมัคร และด้านกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านส่งเสริมกิจกรรมอ่าน พูด เขียน อยู่ในระดับน้อย

ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 6 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านส่งเสริมการอ่าน พูด เขียนและด้านกิจกรรมงานอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ผู้สูงอายุมีสภาพการอยู่อาศัยต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สูงอายุมีอาชีพครั้งสุดท้าย (ก่อนอายุ 60ปี) ต่างกันมีความต้องการกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน พูด เขียนและกิจกรรมงานอาสาสมัครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สูงอายุที่มีแหล่งรายได้ต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมการอ่าน พูด เขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้สูงอายุที่มีขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิกต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมการศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพัตรา ตั้งรัตนจินดา (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคคลกลุ่มบริษัทสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการและการดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ภัทริยา อินทร์สุวรรณ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม คือ สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพสมรส เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับน้อยทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปร สมรสแล้ว มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้งบุคลากรโดยรวมจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทุกตัวแปร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

สุรสิทธิ์ พิศุทธิวีรชา (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวนทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการจัดการและดำเนินการ บุคลากรมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 40 ปี ต้องการให้มีระเบียบที่ชัดเจน มีข่าวสารเผยแพร่และมีการทดสอบทางกายประจำปี และช่วงอายุ 41 - 60 ปี ต้องการให้หน่วยงานทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์

กิจกรรมนันทนาการ มีการสนับสนุนการจัดตั้งงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณตลอดปี โดยกลุ่มตำแหน่งงานข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว มีความต้องการให้มีระเบียบชัดเจน มีข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ มีการทดสอบสมรรถภาพ จัดระบบการใช้สถานที่ และจัดประชุมวิชาการ

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ บุคลากรมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 40 ปี มีความต้องการให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้ บุคลากรให้คำแนะนำกิจกรรมและบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการ และช่วงอายุระหว่าง 41 - 60 ปี ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด มีเจ้าหน้าที่พยาบาล และบุคลากรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี โดยกลุ่มตำแหน่งงานต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด บุคลากรคอยแนะนำมีความรู้ความชำนาญ เจ้าหน้าที่ดูแลรับฝากสิ่งของ และมีเจ้าหน้าที่บริการเบิกจ่าย-อุปกรณ์ ซึ่งลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว มีความต้องการคล้าย ๆ กัน

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 40 ปี มีความต้องการให้มีสถานที่ทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นสัดส่วน อุปกรณ์มีมาตรฐานและสถานที่จัดมีมาตรฐาน และช่วงอายุระหว่าง 41 - 60 ปี ต้องการให้มีสถานที่อยู่ในทำเลที่เหมาะสม สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและสถานที่ที่มีมาตรฐาน โดยกลุ่มข้าราชการ ต้องการให้มีสถานที่ควรอยู่ในทำเลเหมาะสม สถานที่ต้องมีห้องน้ำ สถานที่ควรจำหน่ายอุปกรณ์ และสถานที่มีน้ำดื่ม ลูกจ้างประจำต้องการให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้มาตรฐาน อุปกรณ์มีมาตรฐานและสถานที่เป็นสัดส่วน ลูกจ้างชั่วคราวมีความต้องการคล้ายกัน ยกเว้นสถานที่กลางแจ้ง สถานที่จัดในร่ม

ด้านกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 40 ปี มีความต้องการให้ใช้เวลาว่างทำกิจกรรม ต้องการให้องค์กรสนับสนุน และต้องการให้องค์กรจัดกิจกรรม และช่วงอายุระหว่าง 41 - 60 ปี ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ต้องการให้องค์กรสนับสนุน และต้องการให้องค์กรจัดกิจกรรม และในประเภทกิจกรรมโดยรวม ต้องการเที่ยวภูเขา ร่วมงานปีใหม่ กลุ่มอายุ 18 - 40 ปี ต้องการในเรื่องสังสรรค์ประจำปี เทียน้ำตก งานสงกรานต์ โดยกลุ่มตำแหน่งงานข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ต้องการให้มีองค์กรมีกิจกรรม ต้องการให้องค์กรสนับสนุน ต้องการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรม ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมคล้าย ๆ กัน และในประเภทกิจกรรม ข้าราชการมีความต้องการในเรื่องวิ่งเพื่อสุขภาพ วายน้ำ ทะเล ลูกจ้างประจำ มีความต้องการในเรื่องเที่ยวปีใหม่ ทะเล ภูเขา ลูกจ้างชั่วคราว มีความต้องการในเรื่องวิ่งเปี้ยว เทนนิส เทเบิลเทนนิส

เสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงาน จำนวน 350 คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร สภาพส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 31 – 40 ปี และมีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท ซึ่งอยู่ในกลุ่มกฎหมาย ปฏิบัติการและบริหารทรัพยากรบุคคล พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานมีความต้องการด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรและด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง

จิรนน สีส้ม (2549: 82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ รายได้และตำแหน่งงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 300 คน สรุปความความคิดเห็นและข้อเสนอของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

1. ด้านการจัดการควรมีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยตรง และมีนโยบายและแผนงานของมหาวิทยาลัยสนับสนุนส่งเสริมการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรอย่างชัดเจน
2. ด้านกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับอายุและสุขภาพ ควรมีกิจกรรมด้านกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ทำความรู้จักกัน กิจกรรมกลุ่มเล็ก ๆ ตามความสนใจ ที่ทุกคนสามารถร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ได้ และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีอาคารในร่มสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ สถานที่ทำกิจกรรมควรแยกจากนักศึกษา
4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีบุคลากรรับผิดชอบการจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยตรง
5. ด้านอื่น ๆ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล ควรเป็นหน่วยงานหลักในการนำเสนอแนวคิดด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับบุคลากร

วุฒิพงษ์ เฉลิมทรง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านกิจกรรมนันทนาการ

สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมนันทนาการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวแปร พบว่า

1. บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน
2. บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน
3. บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน
4. บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินีข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามีความหลากหลายในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและกิจกรรมนันทนาการ และในการศึกษาวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาไว้นั้น ผลการวิจัยต่างๆ ก็มีความแตกต่างกันตามสภาพและความมุ่งหมายของการวิจัยนั้น ซึ่งเป็นเหตุผลสนับสนุนการดำเนินการวิจัยนี้เพื่อทราบผลตามความมุ่งหมายในการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สวณลุมพินี วันธรรมดา ประมาณ 20,000 คน/วัน วันหยุดราชการประมาณ 40,000 คน/วัน (สำนักงานสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร. 2552: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวณลุมพินี โดยใช้ตารางเปรียบเทียบขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวน 385 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี จำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี 1 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในสวนลุมพินี จำนวน 9 คน ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1 ด้านการจัดดำเนินการ
- 1.2 ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 1.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
- 1.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสอบถามประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ช่วงเวลาที่เข้ามาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Questionnaires) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

กำหนดการให้คะแนนตามแบบสอบถามระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลโดยอิงเกณฑ์หาค่าเฉลี่ยเพื่อทำการวิเคราะห์แปลผลระดับความต้องการ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532: 150) คือ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความต้องการ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัย
2. ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความต้องการกับกิจกรรมนันทนาการ เพื่อนำข้อคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำความรู้ที่ได้ศึกษาข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมในเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยสร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
3. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเสนอต่อหัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง แล้วนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลชุดที่ 1 การสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

2. นำข้อมูลชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 ตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ กับตัวแปรอิสระด้านอายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
- f แทน ค่าความถี่
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean of Squares)
- df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degrees of freedom)
- P แทน ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
 - 2.2 ตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ โดยทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เมื่อพบว่ามีค่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 ตอนที่ 3 นำมาสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการดำเนินการ สอนลุ่มพินีได้ดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการได้รับรู้และใช้บริการได้อย่างทั่วถึง เช่น มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ การจัดวิทยากรให้ความรู้ การดูแลความปลอดภัยในส่วนกิจกรรม เป็นต้น แต่ในบางครั้งที่มีประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ในวันหยุดราชการ หรือในช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่เสร็จภารกิจประจำวัน อาจทำให้การให้บริการมีความขาดตกบกพร่องไปบ้าง

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ สอนลุ่มพินี ได้จัดสถานที่และอุปกรณ์ไว้พร้อมเพื่อบริการประชาชนที่เข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีการจัดขึ้นภายในสวน เช่น มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ มีห้องน้ำ/ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายที่ถูกสุขอนามัย มีสถานบริการพยาบาล มีอุปกรณ์นันทนาการที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยเหมาะสมแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ สอนลุ่มพินี มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการชนิดต่างๆ รวมทั้งมีบุคลากรที่ให้บริการด้านอื่นเพื่อบริการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับฝากสิ่งของ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ มีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างปลอดภัย เป็นต้น

ด้านกิจกรรมนันทนาการ สอนลุ่มพินี มีการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย เช่น ลีลาศ แอโรบิคแดนซ์ วิ่งเพื่อสุขภาพ เดินเพื่อสุขภาพ รำไท่เก๊ก เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการกีฬา เช่น ว่ายน้ำ ฟุตบอล เทนนิส แบดมินตัน ตะกร้อ เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย เช่น ห้องสมุดประชาชน จักรยานน้ำและเรือพาย ถ่ายภาพ ดนตรีในสวน เป็นต้น

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ (n = 400)

	ตัวแปร	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	233	57.50
	หญิง	167	42.50
	รวม	400	100.00
อายุ	15 - 30 ปี	114	28.50
	31 - 45 ปี	188	47.00
	46 ปีขึ้นไป	98	24.50
	รวม	400	100.00
ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ	05.00 – 10.00 น.	183	45.75
	10.01 – 15.00 น.	82	20.50
	15.01 – 20.00 น.	135	33.75
	รวม	400	100.00
ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ	1 – 2 วัน	126	31.50
	3 – 5 วัน	190	47.50
	6 – 7 วัน	84	21.00
	รวม	400	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จำแนกข้อมูลเบื้องต้นได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่แบ่งเป็นชาย 233 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และหญิง 167 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50

2. อายุ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่มีอายุ 31–45 ปี มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50

3. ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการในช่วงเวลา 05.00 – 10.00 มากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมาคือช่วงเวลา 15.01 – 20.00 น. จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และช่วงเวลา 10.01 – 15.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

4. ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการ จำนวนวัน 3 – 5 วัน มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือ จำนวนวัน 1 – 2 วัน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 และจำนวนวัน 6 – 7 วัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

2.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ เป็นรายข้อและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามตัวแปรเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ โดยทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการจัดดำเนินการ (n = 400)

ด้านการจัดดำเนินการ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้ประชาชนได้รับข้อมูลต่าง ๆ	3.37	0.93	ปานกลาง
2. มีวิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ	3.36	0.91	ปานกลาง
3. มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในส่วนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ	3.33	0.99	ปานกลาง
4. มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสุขภาพให้กับผู้มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ	3.19	0.90	ปานกลาง
5. มีการจัดแบ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนกิจกรรมนันทนาการต่างๆ	3.39	0.89	ปานกลาง
6. มีการจัดระเบียบผู้เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ	3.49	1.07	ปานกลาง
7. มีสถานที่บริการจอดรถเพียงพอกับความต้องการสำหรับผู้มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ	3.47	0.99	ปานกลาง
8. มีเอกสารให้ความรู้หรือหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.55	0.85	มาก
9. มีห้องปฐมพยาบาล แพทย์ และอุปกรณ์	3.40	1.04	ปานกลาง
รวม	3.38	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 8 มีเอกสารให้ความรู้หรือหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.85)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (n = 400)

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. มีอาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้เพียงพอกับสัดส่วนของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ	3.71	0.94	มาก
2. มีสถานที่พักผ่อนก่อน และหลังการทำกิจกรรมนันทนาการ	3.67	1.01	มาก
3. ห้องน้ำ ห้องสุขาและห้องสำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สะอาดถูกสุขอนามัย	3.59	0.87	มาก
4. มีสถานที่จำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่มเพียงพอ	3.53	0.97	มาก
5. มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้าในการให้บริการ	3.63	0.96	มาก
6. มีอุปกรณ์ให้การปฐมพยาบาลที่เหมาะสม	3.56	1.04	มาก
7. อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการ ที่มีมาตรฐาน	3.70	0.93	มาก
8. อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการ มีความปลอดภัย	3.79	0.93	มาก
9. มีโทรศัพท์สาธารณะ ไว้ให้บริการแก่ประชาชน	3.62	0.98	มาก
รวม	3.64	0.96	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ และพิจารณาความต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 8 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการมีความปลอดภัย ($\bar{X}=3.79$, S.D.= 0.93) ข้อที่ 1 มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้เพียงพอกับสัดส่วนของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ($\bar{X} =3.71$, S.D.=0.94) และข้อที่ 7 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการที่มีมาตรฐาน ($\bar{X} =3.70$, S.D.=0.93) ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (n = 400)

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. บุคลากรที่มีความรู้ และความชำนาญ	3.51	0.97	มาก
2. มีพยาบาลประจำสถานที่ จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.65	0.96	มาก
3. มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำแนวทาง พัฒนาทักษะ กิจกรรมนันทนาการ	3.45	0.83	ปานกลาง
4. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.55	1.02	มาก
5. มีเจ้าหน้าที่บริการ เบิก-จ่าย อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพียงพอ	3.63	0.91	มาก
6. มีเจ้าหน้าที่ดูแลในส่วนการซ่อมบำรุงในส่วนต่าง ๆ เพียงพอ	3.60	0.95	มาก
7. มีเจ้าหน้าที่รับฝากสิ่งของ บริเวณสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	3.53	1.03	มาก
8. มีบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสาร เกี่ยวกับ กิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	3.57	0.90	มาก
รวม	3.56	0.95	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้
บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.95) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น
ข้อที่ 3 มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำแนวทางพัฒนาทักษะกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.83)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านกิจกรรมนันทนาการ (n = 400)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย			
1.1 ลีลาศ	3.46	0.89	ปานกลาง
1.2 โยคะ	3.51	1.02	มาก
1.3 แอโรบิคด้านซ์	3.65	0.90	มาก
1.4 จำให้เก็ก	3.25	1.15	ปานกลาง
1.5 กระบี่กระบอง	2.90	0.83	ปานกลาง
1.6 เดินเพื่อสุขภาพ	3.32	1.23	ปานกลาง
1.7 วิ่งเพื่อสุขภาพ	3.50	1.20	มาก
1.8 ฟิตเนส	3.57	1.02	มาก
รวม	3.46	1.03	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการกีฬา			
2.1 ว่ายน้ำ	3.70	0.99	มาก
2.2 เทนนิส	3.82	1.07	มาก
2.3 แบดมินตัน	3.65	0.98	มาก
2.4 บาสเก็ตบอล	3.71	1.03	มาก
2.5 ตะกร้อ	3.50	0.96	มาก
2.6 ฟุตบอล	3.60	0.95	มาก
2.7 เทเบิลเทนนิส	3.47	0.94	ปานกลาง
2.8 วอลเลย์บอล	3.71	1.05	มาก
รวม	3.59	1.00	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย			
3.1 จักรยานน้ำและเรือพาย	4.05	0.81	มาก
3.2 ถ่ายภาพ	4.08	0.82	มาก
3.3 วาดภาพ	4.01	0.77	มาก
3.4 ดนตรีในสวน	3.85	0.75	มาก
3.5 ห้างสมุดประชาชน	3.89	0.75	มาก
3.6 ธรรมในสวน	4.01	0.79	มาก
3.7 ดูนกในสวน	4.01	0.77	มาก
3.8 ปิกนิก	3.93	0.83	มาก
รวม	3.99	0.81	มาก
รวม	3.68	0.95	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณากิจกรรมแต่ละด้าน พบว่า

1. กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ประชาชนมีความต้องการมากที่สุดคือ ข้อที่ 1.3 แอโรบิคด๊านซ์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.90) และข้อที่ประชาชนมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1.5 กระบี่กระบอง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.90$, S.D.=0.83)

2. กิจกรรมนันทนาการกีฬา ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความต้องการมากทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 2.7 เทเบิลเทนนิส มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.94)

3. กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการมากทุกข้อ ข้อที่ประชาชนมีความต้องการมากที่สุดคือ ข้อที่ 3.2 ถ่ายภาพ ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.82) และข้อที่ประชาชนมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3.4 ดนตรีในสวน ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.75)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามเพศ

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินการ	ชาย	233	3.44	0.98	ปานกลาง
	หญิง	167	3.30	0.92	ปานกลาง
	รวม	400	3.38	0.94	ปานกลาง
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม นันทนาการ	ชาย	233	3.69	0.97	มาก
	หญิง	167	3.58	0.95	มาก
	รวม	400	3.64	0.96	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชาย	233	3.66	0.96	มาก
	หญิง	167	3.45	0.94	ปานกลาง
	รวม	400	3.56	0.95	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชาย	233	3.75	0.96	มาก
	หญิง	167	3.58	0.94	มาก
	รวม	400	3.68	0.95	มาก
รวม 4 ด้าน	ชาย	233	3.63	0.97	มาก
	หญิง	167	3.47	0.93	ปานกลาง
	รวม	400	3.57	0.95	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนเพศชาย มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.97) ส่วนเพศหญิง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการจัดดำเนินการ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94)

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยรวม จำแนกตามเพศ

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ชาย (n = 233)		หญิง (n = 167)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดดำเนินการ	3.44	0.98	3.30	0.92	0.620	0.073
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม นันทนาการ	3.69	0.97	3.57	0.94	0.566	0.086
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.66	0.96	3.45	0.94	1.002	0.204
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.96	3.58	0.94	0.597	0.012*
รวม	3.63	0.97	3.47	0.93	0.697	0.093

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเพศชายและหญิง มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามอายุ

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินการ	15 – 30 ปี	114	3.39	0.92	ปานกลาง
	31 - 45 ปี	188	3.42	0.98	ปานกลาง
	46 ปีขึ้นไป	98	3.30	0.87	ปานกลาง
	รวม	400	3.38	0.94	ปานกลาง
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัด กิจกรรมนันทนาการ	15 – 30 ปี	114	3.60	0.96	มาก
	31 - 45 ปี	188	3.73	0.98	มาก
	46 ปีขึ้นไป	98	3.57	0.94	มาก
	รวม	400	3.64	0.96	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	15 – 30 ปี	114	3.66	0.98	มาก
	31 - 45 ปี	188	3.49	0.93	ปานกลาง
	46 ปีขึ้นไป	98	3.50	0.94	มาก
	รวม	400	3.56	0.95	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	15 – 30 ปี	114	3.69	0.97	มาก
	31 - 45 ปี	188	3.65	0.95	มาก
	46 ปีขึ้นไป	98	3.52	0.93	มาก
	รวม	400	3.68	0.95	มาก
รวม 4 ด้าน	15 – 30 ปี	114	3.58	0.96	มาก
	31 - 45 ปี	188	3.56	0.95	มาก
	46 ปีขึ้นไป	98	3.52	0.93	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามอายุ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกช่วงอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ 15-30 ปี มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคืออายุ 31-45 ปี และอายุ 46 ปี ขึ้นไป ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.97 และ $\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95 และ $\bar{X}=3.52$, S.D.=0.93 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94)

ตาราง 9 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามอายุ

ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.090	0.045	0.059	0.943
	ภายในกลุ่ม	397	278.755	0.766		
	รวม	399	278.845			
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.242	1.621	1.567	0.210
	ภายในกลุ่ม	397	376.501	1.034		
	รวม	399	379.744			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.136	0.068	0.100	0.905
	ภายในกลุ่ม	397	247.079	0.679		
	รวม	399	247.215			
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.241	0.120	0.132	0.876
	ภายในกลุ่ม	397	332.250	0.913		
	รวม	399	332.490			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.927	0.463	0.597	0.733
	ภายในกลุ่ม	397	308.646	0.848		
	รวม	399	309.573			

จากตาราง 9 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีอายุต่างกัน มีความ
ต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามช่วงเวลาที่มาใช้บริการ

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ช่วงเวลา	n	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินการ	05.00 – 10.00 น.	183	3.45	0.99	ปานกลาง
	10.01 – 15.00 น.	82	3.33	0.94	ปานกลาง
	15.01 – 20.00 น.	135	3.43	0.91	ปานกลาง
	รวม	400	3.38	0.94	ปานกลาง
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	05.00 – 10.00 น.	183	3.68	0.97	มาก
	10.01 – 15.00 น.	82	3.50	1.01	มาก
	15.01 – 20.00 น.	135	3.48	0.94	ปานกลาง
	รวม	400	3.64	0.96	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	05.00 – 10.00 น.	183	3.69	0.98	มาก
	10.01 – 15.00 น.	82	3.46	0.84	ปานกลาง
	15.01 – 20.00 น.	135	3.48	0.97	ปานกลาง
	รวม	400	3.56	0.95	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	05.00 – 10.00 น.	183	3.69	0.98	มาก
	10.01 – 15.00 น.	82	3.67	0.97	มาก
	15.01 – 20.00 น.	135	3.59	0.93	มาก
	รวม	400	3.68	0.95	มาก
รวม 4 ด้าน	05.00 – 10.00 น.	183	3.65	0.99	มาก
	10.01 – 15.00 น.	82	3.33	0.89	ปานกลาง
	15.01 – 20.00 น.	135	3.61	0.96	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกช่วงเวลาที่มาใช้บริการ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกช่วงเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่าประชาชนที่เข้ามาใช้ในช่วงเวลา 05.00–10.00น. และช่วงเวลา 15.01–20.00น. มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.99 และ $\bar{X}=3.61$, S.D.=0.96) ส่วนช่วงเวลา 10.01–15.00 น. มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94)

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามช่วงเวลาที่มาใช้บริการ

ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.939	0.470	0.615	0.541
	ภายในกลุ่ม	397	277.905	0.763		
	รวม	399	278.845			
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.931	0.965	0.930	0.395
	ภายในกลุ่ม	397	377.813	1.038		
	รวม	399	379.744			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.929	0.964	1.431	2.40
	ภายในกลุ่ม	397	245.286	0.674		
	รวม	399	247.215			
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.026	1.513	1.672	0.189
	ภายในกลุ่ม	397	329.464	0.905		
	รวม	399	332.490			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.956	0.978	1.162	0.88
	ภายในกลุ่ม	397	307.617	0.845		
	รวม	399	309.573			

จากตาราง 11 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ในช่วงเวลาที่ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ความถี่/จำนวนวัน	n	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินการ	1 – 2 วัน	126	3.42	0.97	ปานกลาง
	3 – 5 วัน	190	3.14	0.89	ปานกลาง
	6 – 7 วัน	84	3.36	0.93	ปานกลาง
	รวม	400	3.38	0.94	ปานกลาง
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	1 – 2 วัน	126	3.74	0.97	มาก
	3 – 5 วัน	190	3.46	1.07	ปานกลาง
	6 – 7 วัน	84	3.55	1.01	มาก
	รวม	400	3.64	0.96	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	1 – 2 วัน	126	3.58	0.82	มาก
	3 – 5 วัน	190	3.55	0.87	มาก
	6 – 7 วัน	84	3.56	0.80	มาก
	รวม	400	3.56	0.95	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	1 – 2 วัน	126	3.69	0.98	มาก
	3 – 5 วัน	190	3.48	0.93	ปานกลาง
	6 – 7 วัน	84	3.66	0.93	มาก
	รวม	400	3.68	0.95	มาก
รวม 4 ด้าน	1 – 2 วัน	126	3.60	0.97	มาก
	3 – 5 วัน	190	3.53	0.91	มาก
	6 – 7 วัน	84	3.55	0.95	มาก
	รวม	400	3.57	0.95	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกความถี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 1-2 วัน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ 6-7 วัน และ 3-5 วัน ตามลำดับ ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.97, $\bar{X}=3.55$, S.D.=0.95 และ $\bar{X}=3.53$, S.D.=0.91 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94)

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี จำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ	แหล่งของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.338	2.446	3.270	0.021*
	ภายในกลุ่ม	397	271.506	.748		
	รวม	399	278.845			
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	15.364	5.121	5.102	0.002*
	ภายในกลุ่ม	397	364.380	1.004		
	รวม	399	379.744			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.589	.530	0.783	0.504
	ภายในกลุ่ม	397	245.627	.677		
	รวม	399	247.215			
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.854	.951	1.048	0.371
	ภายในกลุ่ม	397	329.636	.905		
	รวม	399	332.490			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.786	2.262	2.55	0.224
	ภายในกลุ่ม	397	303.539	.833		
	รวม	399	307.325			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ และด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านการจัดดำเนินการ จำแนกความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ความต้องการกิจกรรม นันทนาการ	ความถี่/จำนวน	$\bar{X}$	1 – 2 วัน	3 – 5 วัน	6 – 7 วัน
			3.42	3.13	3.36
ด้านการจัดดำเนินการ	1 – 2 วัน	3.42	-	0.226*	0.411
	3 – 5 วัน	3.13	-	-	0.014*
	6 – 7 วัน	3.36	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการด้านการจัดดำเนินการของประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 3-5 วัน มีความต้องการแตกต่างกับประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 6-7 วัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำแนกความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ความถี่/จำนวน	$\bar{X}$	1 – 2 วัน	3 – 5 วัน	6 – 7 วัน
			3.74	3.46	3.55
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	1 – 2 วัน	3.74	-	0.019*	0.674
ในการจัดกิจกรรม	3 – 5 วัน	3.46	-	-	0.003*
นันทนาการ	6 – 7 วัน	3.55	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 3-5 วัน มีความต้องการแตกต่างกับประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 1-2 วัน และ 6-7 วัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บ่อยขึ้น โดยใช้สื่อหลายๆ ประเภท รวมทั้งควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ให้รอบบริเวณสวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้ในทุกพื้นที่ของสวน

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและสามารถรองรับความต้องการใช้ของประชาชนในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ และรวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่างๆ ด้วย

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ประชาชนเห็นว่าควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกิจกรรมและครุภัณฑ์กีฬาให้ครอบคลุมมากขึ้นทุกชนิดที่ทางสวนให้บริการอยู่อย่างเพียงพอ

ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการเพิ่มจำนวนกิจกรรมที่จัดให้มีความหลากหลายและทันตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และให้สามารถให้บริการได้ทุกวัย เช่น บริการอินเทอร์เน็ต ชุมเกมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมผาดโผน เป็นต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับการระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ให้กับตัวผู้วิจัยตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี วันธรรมดาประมาณ 20,000 คน/วัน วันหยุดราชการประมาณ 40,000 คน/วัน (สำนักงานสวนสาธารณะและสำนักงานสถิติการสังคม. 2552)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยใช้ตารางเปรียบเทียบขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้จำนวน 385 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินีแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินีแตกต่างกัน

3. ประชาชนที่ใช้บริการในช่วงระยะเวลาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินีแตกต่างกัน

4. ประชาชนที่ใช้บริการจำนวนวันที่ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินีแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี จำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี 1 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในสวนลุมพินี จำนวน 9 คน ในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดดำเนินการ

1.2 ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

1.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

1.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยทำการสอบถามประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ประกอบด้วย เพศ อายุ ช่วงเวลาที่เข้ามาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Questionnaires) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความต้องการ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2. ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความต้องการกับกิจกรรมนันทนาการ เพื่อนำข้อคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำความรู้ที่ได้ศึกษาข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมในเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี โดยสร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน
4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
3. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเสนอต่อหัวหน้าสำนักงานสวนลุมพินี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง แล้วนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลชุดที่ 1 การสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง
2. นำข้อมูลชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 ตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ กับตัวแปรอิสระด้านอายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการและความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี สรุปผลได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการดำเนินการ สวนลุมพินีได้ดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการได้รับรู้และใช้บริการได้อย่างทั่วถึง เช่น มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ การจัดวิทยากรให้ความรู้ การดูแลความปลอดภัยในส่วนกิจกรรม เป็นต้น แต่ในบางครั้งที่มีประชาชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ในวันหยุดราชการ หรือในช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่เสร็จภารกิจประจำวัน อาจทำให้การให้บริการมีความขาดตกบกพร่องไปบ้าง

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ สวนลุมพินี ได้จัดสถานที่และอุปกรณ์ไว้พร้อมเพื่อบริการประชาชนที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีการจัดขึ้นภายในสวน เช่น มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ มีห้องน้ำ/ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายที่ถูกละอองน้ำ มีสถานบริการพยาบาล มีอุปกรณ์นันทนาการที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยเหมาะสมแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ สวนลุมพินี มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการชนิดต่างๆ รวมทั้งมีบุคลากรที่ให้บริการด้านอื่นเพื่อบริการประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับฝากสิ่งของ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ มีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างปลอดภัย เป็นต้น

ด้านกิจกรรมนันทนาการ สนวนลุมพินี มีการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย เช่น ลีลาศ แอโรบิคแดนซ์ วิ่งเพื่อสุขภาพ เดินเพื่อสุขภาพ รำไท่เก๊ก เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการกีฬา เช่น ว่ายน้ำ ฟุตบอล เทนนิส แบดมินตัน ตะกร้อ เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย เช่น ห้องสมุดประชาชน จักรยานน้ำและเรือพาย ถ่ายภาพ ดนตรีในสวน เป็นต้น

2. แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ สรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ จำนวน 400 คน สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สนวนลุมพินี ส่วนใหญ่แบ่งเป็นชาย 233 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และหญิง 167 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50

อายุ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สนวนลุมพินี ส่วนใหญ่มีอายุ 31-45 ปี มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 15-30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50

ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สนวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการในช่วงเวลา 05.00 – 10.00 มากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมาคือช่วงเวลา 15.01 – 20.00 น. จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และช่วงเวลา 10.01 – 15.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ พบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สนวนลุมพินี ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการ 3-5 วัน มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือ 1-2 วัน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 และใช้บริการ 6-7 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

2.2 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สนวนลุมพินี สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, $S.D.=0.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 8 มีเอกสารให้ความรู้หรือหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$, $S.D.=0.85$)

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, $S.D.=0.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้

บริการมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ และพิจารณาความต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 8 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการมีความปลอดภัย ($\bar{X}=3.79$, S.D.= 0.93) ข้อที่ 1 มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้เพียงพอกับสัดส่วนของประชาชนที่มาใช้บริการ ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.94) และข้อที่ 7 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการที่มีมาตรฐาน ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.93) ตามลำดับ

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ประชาชนมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 3 มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำแนวทางพัฒนาทักษะกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.83)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณากิจกรรมแต่ละด้าน พบว่า

1. กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ประชาชนมีความต้องการมากที่สุดคือ ข้อที่ 1.3 แอโรบิคด้านซ์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.90) และข้อที่ประชาชนมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 1.5 กระบี่กระบอง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.90$, S.D.=0.83)

2. กิจกรรมนันทนาการกีฬา ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความต้องการมากทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 2.7 เทเบิลเทนนิส มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.94)

3. กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการมากทุกข้อ ข้อที่ประชาชนมีความต้องการมากที่สุดคือ ข้อที่ 3.2 ถ่ายภาพ ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.82) และข้อที่ประชาชนมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3.4 ดนตรี ในสวน ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.75)

เพศ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนเพศชาย มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.97) ส่วนเพศหญิง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการจัดดำเนินการ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) เมื่อทำการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อายุ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกช่วงอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ 15-30 ปี มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคืออายุ 31-45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.97 และ $\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95 และ $\bar{X}=3.52$, S.D.=0.93 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกช่วงเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่า ประชาชนที่เข้ามาใช้ในช่วงเวลา 05.00–10.00น. และช่วงเวลา 15.01–20.00น. มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.99 และ $\bar{X}=3.61$, S.D.=0.96) ส่วนช่วงเวลา 10.01–15.00 น. มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกความถี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) โดยพบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ 1-2 วัน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ 6-7 วัน และ 3-5 วัน ตามลำดับ ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.97, $\bar{X}=3.55$, S.D.=0.95 และ $\bar{X}=3.53$, S.D.=0.91 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.94) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดดำเนินการ และด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดดำเนินการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บ่อยขึ้น โดยใช้สื่อหลายๆ ประเภท รวมทั้งควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ให้รอบบริเวณสวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้ในทุกพื้นที่ของสวน

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและสามารถรองรับความต้องการใช้ของประชาชนในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างเพียงพอ และรวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่างๆ ด้วย

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ประชาชนเห็นว่าควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกิจกรรมและครูฝึกด้านกีฬาให้ครอบคลุมมากขึ้นทุกชนิดที่ทางสวนให้บริการอยู่อย่างเพียงพอ

ด้านกิจกรรมนันทนาการ ประชาชนเห็นว่าควรมีการเพิ่มจำนวนกิจกรรมที่จัดให้มีความหลากหลายและทันตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และให้สามารถให้บริการได้ทุกวัย เช่น บริการอินเตอร์ ชุ้มเกมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมผาดโผน เป็นต้น

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ข้างต้น ผู้วิจัยขอจึงเสนอบทอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี โดยรวม พบว่า สวนลุมพินี มีการดำเนินการในทุกด้านไว้พร้อมพอสมควรอยู่แล้ว ทั้งด้านการจัดดำเนินการ ด้านสถานที่อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ อาจเป็นเพราะว่า โดยภารกิจหลักของสวนลุมพินี มีหน้าที่ในด้านให้บริการประชาชนเพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงมีการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการให้บริการของประชาชน อย่างเต็มความสามารถ ในความต้องการของประชาชนที่อาจจะมีมากกว่าที่ดำเนินการอยู่หรือเกินขีดความสามารถ ก็มีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นแหล่งนันทนาการที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) ที่ให้ความหมายของนันทนาการ ว่าหมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่างเพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้น ก็เป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือน้อยลงกลับเป็นคนใหม่ที่พลัง มีความสดชื่น ที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมที่จะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

2. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า การเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของประชาชนนั้น อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาในการจัดดำเนินการ (การบริหารจัดการ) ของสวนลุมพินีมากนักก็สามารถที่จะทำกิจกรรมตามเป้าหมายของตนเองได้ เช่น การเดินออกกำลังกาย การวิ่ง การเล่นกีฬาต่างๆ หรือการใช้บริการห้องสมุดซึ่งเป็นสิ่งที่คุ้นเคยอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: 79-81) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านกิจกรรมนันทนาการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

3. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นแหล่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครปัจจุบันยังมีอยู่จำกัด ไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและมีความต้องการแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อประกอบกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย และสวนลุมพินีก็เป็นสวนสาธารณะที่ประชาชนมีความนิยมเข้ามาใช้บริการกันมา จึงทำให้อาจประชาชนมีความรู้สึกถึงความแออัดหรือมีความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ พิศุทธิ์วิริรา (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง พบว่า ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

4. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ในการเข้าใช้บริการของประชาชนในปัจจุบันมุ่งหวังเพื่อการเสริมสร้างความสมบูรณ์ของสุขภาพร่างกาย ซึ่งการทำกิจกรรมใดๆ จึงควรถูกต้องตามหลักการทางวิชาการ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตนเองและผู้ร่วมกิจกรรมซึ่งจะส่งผลต่อการได้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากกิจกรรมนั้นๆ จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการด้านบุคลากรในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ พิศุทธิ์วิริรา (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง พบว่า ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ บุคลากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

5. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

5.1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการด้านนี้ มีความพร้อมในด้านทักษะกีฬาหรือกิจกรรมเป้าหมายอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องการสถานที่เพื่อประกอบกิจกรรมเท่านั้น จึงมีความต้องการเพียงในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทริยา อินทร์สุวรรณ (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม คือ สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 กิจกรรมนันทนาการกีฬา ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า กีฬาหลายชนิด เช่น วอลเลย์บอล เทเบิลเทนนิส ฯ มีความจำเป็นต้องใช้ทั้งสถานที่ / สนาม และทักษะเบื้องต้นทางกีฬาเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้เล่น จึงจะทำให้ได้ประโยชน์ในทางกีฬาและเกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจ จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

5.3 กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมด้านนี้ มุ่งหวังเพื่อความผ่อนคลายทางด้านอารมณ์และจะส่งผลต่อการมีสุขภาพจิตที่ดี กระปรี้กระเปร่าและมีความพร้อมในการประกอบภาระกิจการงานในวันข้างหน้า เป็นกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขในชีวิตประจำวันและในสังคม จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

6. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมจำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า มีความต้องการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า สรีรวิทยาด้านเพศไม่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมุ่งหวังให้เกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีกิจกรรมหลากหลายที่สามารถเลือกเข้าร่วมได้ทุกเพศทุกวัย ตามความเหมาะสมและความถนัดของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีเพศต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

7. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการจะอยู่ในวัยที่ต่างกัน แต่แต่ละระดับอายุต่างก็มีความต้องการให้มีระบบและการบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองต้องการ เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างปลอดภัยและได้รับความพึงพอใจเต็มที่ ซึ่งในสวนลุมพินีมีการจัดบริการกิจกรรมต่างๆ ได้ครอบคลุมทุกวัยอยู่แล้วจึงไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

8. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม จำแนกตามเวลาที่มาใช้บริการ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีช่วงเวลาที่มาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละช่วงเวลาประชาชนสามารถทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดบริการอยู่ในสวนลุมพินีได้โดยไม่จำกัดเวลาตลอดการเปิดบริการในแต่ละวัน ซึ่งไม่ว่าจะเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาใดก็ไม่แตกต่าง การเปิดบริการสำหรับประชาชนของสวนลุมพินี ทำให้ประชาชนสามารถเลือกช่วงเวลาในการเข้าใช้บริการได้สะดวก ตามภารกิจของแต่ละคน คือ สวนลุมพินีเปิดให้บริการบริการตั้งแต่เช้าตรู่ จนถึงกลางคืน (04.30–21.00 น.) เพียงพอสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ที่จะเลือกเวลาได้

9. ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวม จำแนกตามความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ประชาชนที่มีความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดดำเนินการ และด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้ว่าจะมีความถี่ในการบริการต่างกัน แต่ก็ได้รับประโยชน์จากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมสุขภาพกายสุขภาพจิต และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งได้รับการบริการจากการจัดดำเนินการและการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของสวนลุมพินี ได้ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมนันทนาการที่มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของประชาชนอยู่แล้วให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและสภาพสังคม และรวมทั้ง มีการพัฒนาด้านบุคลากรผู้ให้บริการนันทนาการให้มีความเชี่ยวชาญ เพียงพอและทั่วถึงทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสวนลุมพินี เรื่องอื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการและให้ประโยชน์กับประชาชนที่เข้ามาใช้บริการได้อย่างสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการกับสวนสาธารณะแห่งอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2530) *การศึกษาค้นคว้าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมในภาคเหนือ*. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ, กรมฯ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). *มนุษย์สัมพันธ์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยการพิมพ์.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2544). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 – 2549)*. กรุงเทพฯ: นิไทยมิตรการพิมพ์.
- คณิต เขียววิชัย. (2534). *หลักนันทนาการ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2525). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรนน สิลม. (2549). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยนาถ เกิดศิลป์. (2546). *ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). *กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). *การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิสมัย พลายงาม. (2539). *การศึกษาค้นคว้าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). *นันทนาการและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2532). *โครงการพลศึกษาสุขศึกษาและนันทนาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ภัทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วุฒิพงษ์ เฉลิมทอง. (2549). *ความต้องการการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จังหวัดสมุทรสงคราม*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2542). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทน์อม. (2517). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล.
- สุทธิชัย พลัฒาเล็ก. (2550). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา ตั้งรัตนจินดา. (2546). *ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัท* สามารถ. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรสิทธิ์ พิศุทธิ์วิจิรา. (2547). *ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540– 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร. (2552). *สวนลุมพินี*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2552; จาก <http://203.155.220.217/office/ppdd/publicpark/thai/about.html>.
- เสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง. (2548). *สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ*. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาส์น.
- อรุณ รักธรรม. (2527). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.

- อุดม บุตตะ. (2546). *ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *สร้างสมาธิให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). *นันทนาการกับสังคม เอกสารประกอบการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา สันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of Psychology Test*. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Holbrook, James Edward. (1993, February). Current Problem and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education. Reaction and Athletics at Colleges and Universities. *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 2735-A.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan M., Daryle. (1970, March). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Brothers.
- McDowell, Linda Lee Goette. (1996, May). Leisure Recreational Preferences and Practices Among Adolescents with and Without Mental Retardation. *Dissertation Abstracts international*. 56(11): 435-A.
- Stantford, Steven Wayne. (1990). *The Influence of Extracurricular Involvement on Student Development Among Campus Leaders at Two Large Southeastern Universities*. (Florida). Ph.D. Dissertation, Florida State University.
- Watson, James Franklin. (1997). The Impact of Leisure Attitude and Motivation on the Physical Recreation Leisure Participation Time of College Students. *Dissertation Abstracts International*. 48(101): 1080-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง
สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของสวนลุมพินี

ผู้วิจัยสัมภาษณ์บุคลากรของสวนลุมพินี ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

.....

นายสุเนตร ตันโพธิ์ ผู้สัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี

คำชี้แจง

แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดดำเนินการ
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ ณ สวนลุมพินี ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ กับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยหวังว่าท่านจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ข้อมูลเพื่อจะนำไปสู่ผลการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงตามความคิดเห็น ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นายสุนทร ตันโพธิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 15 - 30 ปี

☐ 31 - 45 ปี

☐ 46 ปีขึ้นไป

3. ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ

☐ 05.00 – 10.00 น.

☐ 10.01 – 15.00 น.

☐ 15.01 – 20.00 น.

4. ความถี่/จำนวนวันที่เข้ามาใช้บริการ

☐ 1 – 2 วัน

☐ 3 – 5 วัน

☐ 6 – 7 วัน

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ

ณ สวนลุมพินี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของท่าน

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการจัดดำเนินการ					
1.1 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้ประชาชนได้รับข้อมูลต่าง ๆ					
1.2 มีวิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ					
1.3 มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในส่วนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ					
1.4 มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสุขภาพให้กับผู้มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ					
1.5 มีการจัดแบ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ					
1.6 มีการจัดระเบียบผู้เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ					
1.7 มีสถานที่บริการจอดรถเพียงพอกับความต้องการสำหรับผู้มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ					
1.8 มีเอกสารให้ความรู้หรือหนังสือคู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ					
1.9 มีห้องปฐมพยาบาล แพทย์ และอุปกรณ์					
2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2.1 มีอาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้เพียงพอกับสัดส่วนของประชาชนที่มาใช้บริการ					
2.2 มีสถานที่พักผ่อนก่อน และหลังการทำกิจกรรมนันทนาการ					
2.3 ห้องน้ำ ห้องสุขาและห้องสำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสะอาดถูกสุขอนามัย					
2.4 มีสถานที่จำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่มเพียงพอ					
2.5 มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้าในการให้บริการ					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.6 มีอุปกรณ์ให้การปฐมพยาบาลที่เหมาะสม					
2.7 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการ ที่มีมาตรฐาน					
2.8 อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการ มีความปลอดภัย					
2.9 มีโทรศัพท์สาธารณะ ไว้ให้บริการแก่ประชาชน					
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ					
3.1 บุคลากรที่มีความรู้ และความชำนาญ					
3.2 มีพยาบาลประจำสถานที่ จัดกิจกรรมนันทนาการ					
3.3 มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำแนวทาง พัฒนาทักษะ กิจกรรมนันทนาการ					
3.4 มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					
3.5 มีเจ้าหน้าที่บริการ เบิก-จ่าย อุปกรณ์กิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เพียงพอ					
3.6 มีเจ้าหน้าที่ดูแลในส่วนการซ่อมบำรุงในส่วนต่าง ๆ เพียงพอ					
3.7 มีเจ้าหน้าที่รับฝากสิ่งของ บริเวณสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ					
3.8 มีบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสาร เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ					
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ					
4.1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย					
4.1.1 ลีลาศ					
4.1.2 โยคะ					
4.1.3 แอโรบิคแดนซ์					
4.1.4 รำไท่เก๊ก					
4.1.5 กระบี่กระบอง					
4.1.6 เดินเพื่อสุขภาพ					
4.1.7 วิ่งเพื่อสุขภาพ					
4.1.8 ฟิตเนส					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.2 กิจกรรมนันทนาการกีฬา					
4.2.1 ว่ายน้ำ					
4.2.2 เทนนิส					
4.2.3 แบดมินตัน					
4.2.4 บาสเก็ตบอล					
4.2.5 ตะกร้อ					
4.2.6 ฟุตบอล					
4.2.7 เทเบิลเทนนิส					
4.2.8 วอลเลย์บอล					
4.3 กิจกรรมนันทนาการเพื่อการผ่อนคลาย					
4.3.1 จักรยานน้ำและเรือพาย					
4.3.2 ถ่ายภาพ					
4.3.3 วาดภาพ					
4.3.4 ดนตรีในสวน					
4.3.5 ห้องสมุดประชาชน					
4.3.6 ธรรมชาติในสวน					
4.3.7 ดูนกในสวน					
4.3.8 ปิกนิก					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านจัดดำเนินการ

.....

.....

.....

2. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสุนทร ต้นโพธิ์
วันเดือนปีเกิด	4 มีนาคม 2515
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	16/39 ซ.ปลุกจิตต์ ถนนพระราม4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525	ประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนโรงเรียนปลุกจิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2528	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาศิลปะประยุกต์ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ อาชีวะ
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาศิลปะประยุกต์ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ อาชีวะ
พ.ศ. 2540	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาศิลปกรรม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2553	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ